

Organisatie- overzicht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Inhoud

Secretaris-generaal

- Directie Financieel Economische Zaken 3
- Inspectie van het Onderwijs 4
- Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed 5

Plaatsvervangend secretaris-generaal

- Directie Bestuursondersteuning en Advies 6
- Directie Communicatie 7
- Directie-I (TWO) 13
- Directie Wetgeving en Juridische Zaken 14
- Directie Organisatie en Bedrijfsvoering 15
- Directie Kennis en Strategie 8
- OCW Open 9
- Programma Klimaat & Energie 10
- OCW Programma tegen Discriminatie en Racisme 11
- Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (en het bureau) 12
- Realisatie Eenheid 16

Directeur-generaal Funderend Onderwijs

- Directie Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs 17
- Directie Onderwijsprestaties en Voortgezet Onderwijs 18
- Directie Kansengelijkheid en Onderwijsondersteuning 19
- Directie Maatschappelijke Diensttijd 20
- Onderwijsraad 21
- College voor Toetsen en Examens 22

Directeur-generaal Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie

- Directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering 23
- Directie Middelbaar Beroepsonderwijs 24
- Directie Onderzoek en Wetenschapsbeleid 25
- Directie Emancipatie 26
- Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie 27

Directeur-generaal Cultuur en Media

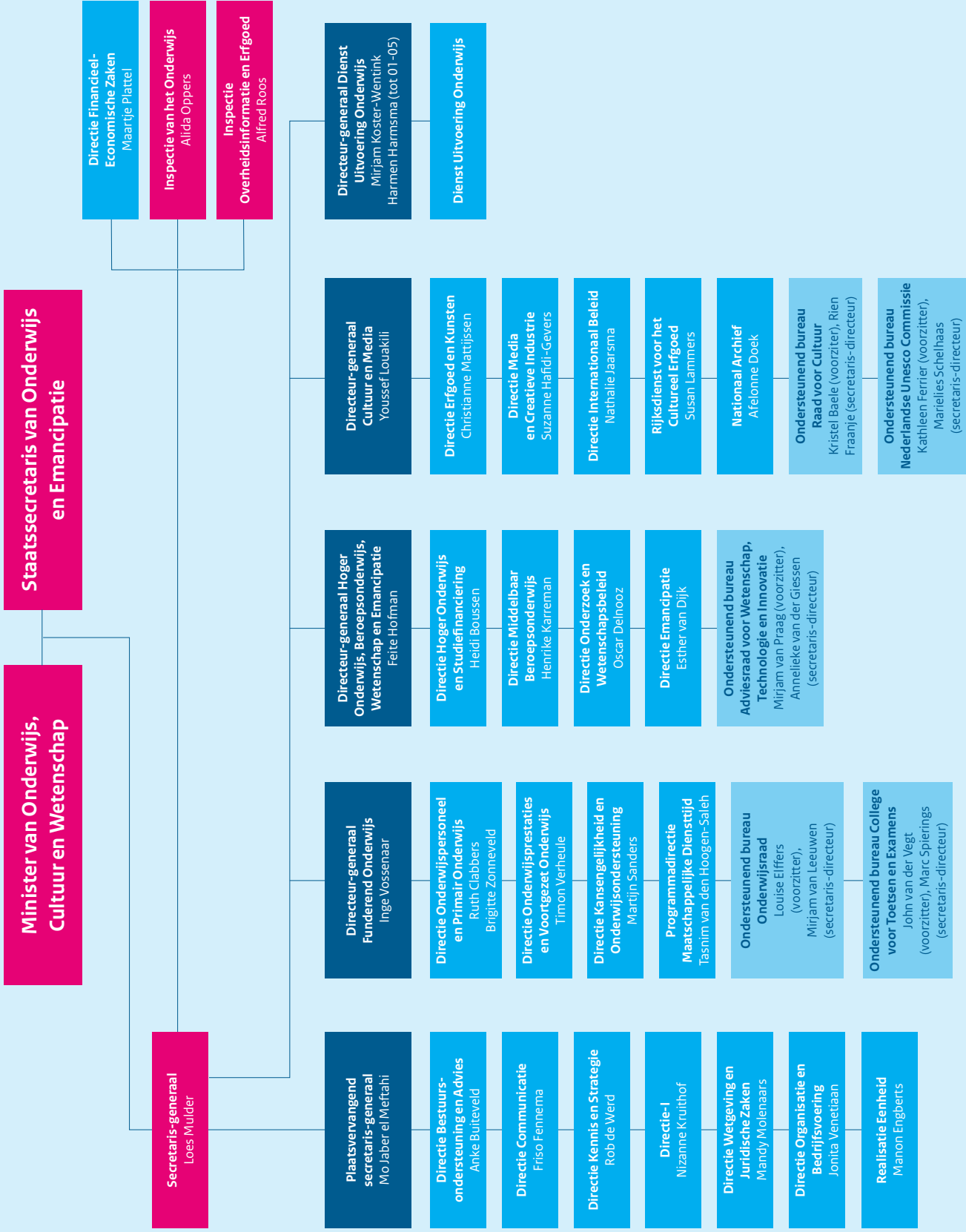
- Directie Erfgoed en Kunsten 28
- Directie Media en Creatieve Industrie 29
- Directie Internationaal Beleid 30
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 31
- Nationaal Archief 33
- Raad voor Cultuur 34
- Bureau Nederlandse UNESCO Commissie 35

Directeur-generaal Dienst Uitvoering Onderwijs

- Dienst Uitvoering Onderwijs 36

Leeswijzer

Voor u ligt het organisatieoverzicht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit document geeft inzicht in de organisatiestructuur en de verschillende directies en dienstonderdelen van OCW. Het overzicht opent met een organogram, waarin de totale organisatie is weergegeven. Aansluitend volgt per directie en dienstonderdeel een beknopte beschrijving van diens taken en verantwoordelijkheden.

Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Staatssecretaris van Onderwijs
en Emancipatie

Secretaris-generaal
Loes Mulder

Directie Financieel-
Economische Zaken
Maartje Plattel

Inspectie van het Onderwijs
Alida Oppers

Inspectie
Overheidsinformatie en Erfgoed
Alfred Roos

Plaatsvervangend
secretaris-generaal
Mo Jaber el Mefthahi

Directie Bestuurs-
ondersteuning en Advies
Anke Buiteveld

Directie Communicatie
Friso Fennema

Directie Kennis en Strategie
Rob de Werd

Directie-I
Nizanne Kruithof

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Mandy Molenaar

Directie Organisatie en
Bedrijfsvoering
Jonita Venetiaan

Realisatie Eenheid
Manon Engberts

Directeur-generaal
Funderend Onderwijs
Inge Vossenaar

Directie Onderwijspersoneel
en Primair Onderwijs
Ruth Clabbers
Brigitte Zonneveld

Directie Onderwijsprestaties
en Voortgezet Onderwijs
Timon Verheule

Directie Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning
Martijn Sanders

Programmadirectie
Maatschappelijke Diensttijd
Tashim van den Hoogen-Saleh

Ondersteunend bureau
Onderwijsraad
Louise Elffers
(voorzitter),
Mirjam van Leeuwen
(secretaris-directeur)

Ondersteunend bureau College
voor Toetsen en Examen
John van der Vegt
(voorzitter), Marc Spierings
(secretaris-directeur)

Directeur-generaal Hoger
Onderwijs, Beroepsonderwijs,
Wetenschap en Emancipatie
Feite Hofman

Directie Hoger Onderwijs
en Studiefinanciering
Heidi Boussen

Directie Middelbaar
Beroepsonderwijs
Henrike Karreman

Directie Onderzoek en
Wetenschapsbeleid
Oscar Delhooz

Directie Emancipatie
Esther van Dijk

Ondersteunend bureau
Adviesraad voor Wetenschap,
Technologie en Innovatie
Mirjam van Praag (voorzitter),
Annelieke van der Giessen
(secretaris-directeur)

Directeur-generaal
Cultuur en Media
Youssef Louakili

Directie Erfgoed en Kunsten
Christianne Matijssen

Directie Media
en Creatieve Industrie
Suzanne Hafidi-Gevers

Directie Internationaal Beleid
Nathalie Jaarsma

Rijksdienst voor het
Cultureel Erfgoed
Susan Lammers

Nationaal Archief
Afelonne Doek

Ondersteunend bureau
Raad voor Cultuur
Kristel Baele (voorzitter), Rien
Fraanje (secretaris-directeur)

Ondersteunend bureau
Nederlandse Unesco Commissie
Kathleen Ferrier (voorzitter),
Mariëlies Schelhaas
(secretaris-directeur)

Directeur-generaal Dienst
Uitvoering Onderwijs
Mirjam Koster-Wentink
Harmen Harmsma (tot 01-05)

Dienst Uitvoering Onderwijs

Directie Financieel Economische Zaken

Directeur: Maartje Plattel

De directie Financieel Economische Zaken (FEZ) is verantwoordelijk voor de voorbereiding, uitvoering en verantwoording van de begroting. Extern behartigt FEZ de budgettaire belangen van OCW bij andere departementen. Daarnaast is de directie verantwoordelijk voor de planning- en controlcyclus van OCW. De directie is verder verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling voor arbeidszaken, de eigenaarsadvisering van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), het Nationaal Archief (NA) en de zelfstandige bestuursorganen (zbo's). De directeur FEZ heeft een bijzondere positie en specifieke taken op grond van de Comptabiliteitswet 2016 en kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan zowel de Bestuursraad (BR) als de bewindspersonen. Zij heeft daarom de mogelijkheid om rechtstreeks contact te hebben met de bewindspersonen.

Afdeling Arbeidszaken (mt-lid: Annette Sonnenberg)

De afdeling Arbeidszaken adviseert voor alle OCW-sectoren (in Europees en Caribisch Nederland) over alle arbeidsvraagstukken zoals arbeidsvoorwaarden, sociale zekerheid en pensioen, arbeidsverhoudingen, arbeidsomstandigheden en arbeidsmarkt. Arbeidszaken behartigt de OCW-belangen bij beleidsontwikkelingen van andere departementen (BZK, SZW) en onderhoudt een actief netwerk met onder andere de sociale partners in het OCW-veld. Arbeidszaken beschikt over een brede basis van kennis over arbeids- en cao-recht en financieel-economische vraagstukken.

Afdeling Begroting en Concern (mt-lid: Jodie-Ann Payne)

De afdeling Begroting en Concern (B&C) bestaat uit drie teams. Team Concern Control richt zich op de coördinatie van de begrotingsbesluitvorming en andere concernbrede processen. Team Eigenaarsadvisering adviseert de leden van de BR in hun rol als eigenaar van de agentschappen en zbo's van OCW en over bredere vraagstukken rond publieke dienstverlening. Team Verantwoording houdt zich bezig met de verantwoording door structureel gefinancierde instellingen aan OCW en andere stakeholders. Het team werkt daarnaast aan innovaties en toegankelijker maken van de verslaggeving.

Afdeling DG-control (mt-lid: Ronald Flohil)

DG-control verzorgt onder andere als beleidscontroller het FEZ-advies over alle nota's die aan een DG of bewindspersoon worden voorgelegd. Daaronder valt ook de rol in de begrotingsbesluitvorming, variërend van het (helpen) voorbereiden en beoordelen van de inzet van DG's tot het toetsen van de witte stukken. DG-control toetst voorstellen in ieder geval op budgettaire inpasbaarheid, conformiteit begrotingsregels en comptabele regelgeving (rechtmatigheid), doelmatigheid en doeltreffendheid. Daarnaast denkt DG-control mee met specifieke financiële vraagstukken in de werkvelden.

Afdeling Kaderstelling Informatievoorziening | Uitvoering (mt-lid: Jochem Decoz)

Kaderstelling Informatievoorziening & Uitvoering (KI&U) is kaderstellend op de financiële processen van OCW, zorgt voor de informatievoorziening voor de financiële administratie, en houdt toezicht op de (financiële) uitvoering. De afdeling is verantwoordelijk voor de begrotingsadministratie en de departementale planning- & controlcyclus. KI&U coördineert de verantwoording in het departementale jaarverslag en onderhoudt de contacten met onze accountants en auditors (Auditdienst Rijk en Algemene Rekenkamer).

Managementondersteuning (mt-lid: Linda Hollard)

In deze afdeling zijn de bedrijfsvoering en secretariële ondersteuning ondergebracht die met name gericht zijn op het management, ondersteuning zbo-team en team Verantwoording en autorisatie-beheer DUS-I-medewerkers.

Inspectie van het Onderwijs

Inspecteur-generaal: Alida Oppers

De Inspectie van het Onderwijs (IvhO) is een buitendienst van OCW die toezicht houdt in het onderwijsdomein. De missie van de IvHO is: effectief toezicht voor beter onderwijs.

Organisatie

De inspectie heeft haar hoofdkantoor in Utrecht en telt circa 800 fte waarvan ongeveer 350 fte aan inspecteurs. Onder de inspecteur-generaal vallen de volgende directies:

- ✓ Directie Primair Onderwijs en Kinderopvang – Ria Westendorp (tot 1 maart 2026)
- ✓ Directie Voortgezet Onderwijs – Rutger Pol
- ✓ Directie Speciaal Onderwijs – Rogier Oet
- ✓ Directie Middelbaar Beroepsonderwijs en Hoger Onderwijs – Annelies Opstraat
- ✓ Directie Rekenschap en Juridische Zaken: Heleen Scholte
- ✓ Directie Kennis – Matthijs van den Berg
- ✓ Directie Bestuursondersteuning en Organisatie – Petra van Andel

Taken

De inspectie waarborgt en stimuleert de onderwijskwaliteit in Nederland. Het toezicht van de inspectie is primair risicogericht; daar zijn waar dat het hardst nodig is. Het toezicht richt zich op scholen, besturen en stelsel. De inspectie houdt toezicht op:

- ✓ de naleving van de onderwijswetten, van primair tot en met hoger onderwijs;
- ✓ de onderwijskwaliteit in funderend en middelbaar beroepsonderwijs;
- ✓ de kwaliteit van het stelsel voor hoger onderwijs, inclusief accreditatie;
- ✓ de financiële rechtmatigheid van bestedingen en het financieel beheer, de doelmatigheid en financiële continuïteit van bekostigde instellingen.

Andere taken van de inspectie zijn onder meer: toezicht op de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs, toezicht op de kwaliteit van de educatie op vroeg- en voorscholen, het onder de ministers van SZW en OCW vallende interbestuurlijk toezicht op gemeentelijke taken voor onderwijs en kinderopvang, en vanaf medio 2026 in principe het toezicht op de Cyberbeveiligingswet. Ouders, leerlingen en docenten kunnen bij de vertrouwensinspecteurs van de inspectie terecht in gevallen van seksuele intimidatie en misbruik, psychisch en fysiek geweld, discriminatie en radicalisering.

Positionering

Het onderwijstoezicht is in de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) aan de inspectie toegekend. De IvHO is professioneel onafhankelijk, met name in haar oordeelsvorming en oordelen. Tegelijkertijd valt de IvHO onder de ministeriële verantwoordelijkheid. De Regeling Inspectie van het Onderwijs (RIO) regelt de contacten tussen enerzijds inspectie en anderzijds het beleidsdepartement en de politieke leiding van het departement.

Verder

- ✓ De inspectie werkt met onderzoekskaders voor de onderwijssectoren. De inspectie overlegt hierover met het georganiseerde onderwijsveld en draagt de kaders voor aan de minister, die ze vaststelt. De inspectie werkt momenteel aan de onderzoekskaders die op 1 augustus 2027 zullen ingaan.
- ✓ In een recente toezichtbrief (18 december 2025) is de Kamer onder meer geïnformeerd over de inzet voor de beoogde toezichtmix van de inspectie voor de komende jaren, met aandacht voor het periodiek bezoeken van alle scholen in het funderend onderwijs. Naar verwachting volgt hierover nog een Kamerdebat.
- ✓ Jaarlijkse publicaties van de inspectie zijn de Staat van het Onderwijs (presentatie dit jaar op 15 april), het jaarwerkplan (het plan voor 2026 is op 9 december 2025 gepubliceerd) en het jaarverslag.
- ✓ De inspectie werkt samen met andere rijksinspecties in de Inspectieraad. Verder werkt de IvHO in Toezicht Sociaal Domein samen met de inspecties Gezondheidszorg en Jeugd, Justitie en Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- ✓ De inspectie staat open voor vragen en signalen via het Inspectieloket.
- ✓ De inspectie publiceert al haar rapporten op haar website.

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Inspecteur-generaal: Alfred Roos

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed houdt toezicht op de informatiehuishouding van de centrale overheid, het behoud en beheer van de rijkscollectie, het archeologiebestel, het monumentenstelsel waaronder professionele organisaties voor monumentenbehoud, de in- en uitvoer van cultuurgoederen en de bescherming van aangewezen cultureel erfgoed.

De Inspectie verleent invoer- en uitvoervergunningen voor bepaalde cultuurgoederen. Daarnaast is een aantal medewerkers van de Inspectie belast met de opsporing van bepaalde economische delicten.

De Inspectie voert haar toezichthoudende taken onafhankelijk uit. De Aanwijzingen inzake de Rijksinspecties bevatten daartoe een aantal waarborgen. Het kabinet is voornemens om deze en andere waarborgen te verankeren in een nieuwe Kaderwet Rijksinspecties. De consultatie over dit wetsvoorstel is afgerond. De aanbieding van het voorstel aan de Raad van State geschiedt naar verwachting dit voorjaar.

Afdeling Overheidsinformatie (Hoofdinspecteur: Nicole van Weringh)

De afdeling Overheidsinformatie houdt toezicht op het informatiebeheer van de centrale overheid. Dat gaat om ruim 350 overheidsorganisaties. De afdeling controleert de duurzame toegankelijkheid van informatie van deze organisaties, tot aan het moment van rechtmatige vernietiging of overbrenging naar een archiefbewaarplaats. Daarmee draagt de Inspectie bij aan een transparante overheid die verantwoording af kan leggen.

De afdeling bereidt zich voor op de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet, naar verwachting op 1 januari 2027. De nieuwe Archiefwet voorziet in een meldplicht voor incidenten, de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete en in toezicht op archief dat is overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Met het oog op de voorbereiding van het toezicht op deze nieuwe wet ontwikkelt de afdeling een nieuw toetsingskader. Ook denkt de afdeling mee over de toekomstbestendigheid van het informatie- en archiefbeheer. Denk bijvoorbeeld aan de duurzame archivering van appberichten, e-mails en algoritmes.

Afdeling Erfgoed (hoofdinspecteur: Laurens Schouten)

De afdeling Erfgoed houdt toezicht op meer dan 150 erfgoedinstellingen in de domeinen archeologie, cultuurgoederen en monumenten. Het gaat om musea, archeologische depots en professionele organisaties voor monumentenbehoud. Daarnaast houdt de afdeling onder meer toezicht op het verbod om zonder certificaat een opgraving te verrichten. De afdeling beschikt over bijzondere opsporingsambtenaren om opsporingsonderzoek te doen naar overtredingen van erfgoedwet- en regelgeving. Ook verleent de afdeling vergunningen voor de uitvoer van cultuurgoederen buiten de EU en sinds medio 2025 voor de invoer van archeologische voorwerpen binnen de EU. Tot slot zet de afdeling zich, zowel nationaal als internationaal, in om te zorgen dat erfgoed terugkeert naar het land waar het aan toebehoort. Daarmee helpt de Inspectie het verleden voor de toekomst te bewaren.

Afdeling Staf (mt-lid: Daphne Berk-Van Kleef)

De afdeling Staf is de plek waar kennis over data, informatiebeveiliging, privacy en data-ethiek samenkomt. Ook zijn hier de juridische expertise, communicatie, methoden- en technieken-expertise, bedrijfsvoering en mt-ondersteuning ondergebracht. Daarnaast heeft de afdeling enkele eigen taken die gaan over het vormgeven van en adviseren over nieuwe ontwikkelingen, nieuwe producten en nieuwe werkwijzen. Denk aan het verder uitbouwen van datagedreven toezicht, adviezen over voorgenomen nieuwe wetgeving, het vormgeven en redigeren van het jaarverslag van de Inspectie en het monitoren van relevante politieke en beleidsontwikkelingen.

Directie Bestuursondersteuning en Advies

Directeur: Anke Buiteveld

De directie Bestuursondersteuning en Advies (BOA) zorgt voor professionele en flexibele ondersteuning en advisering van de politieke en ambtelijke top. Dat doet BOA door goede informatiedeling en door verbinding te bevorderen tussen de politieke en ambtelijke top en de organisatie.

Afdeling Bestuursadvies | Ondersteuning (mt-lid: Jantine Flapper)

Bestuursadvies: zorgt voor de politiek-bestuurlijke advisering aan de bewindspersonen en de ambtelijke leiding.

- ✓ De adviseurs zijn de schakel tussen de politieke en ambtelijke top en de rest van OCW.
- ✓ Ze bewaken de samenhang en de continuïteit van de besluitvorming en bevorderen de samenwerking binnen het departement en de contacten met het parlement.

Bestuursondersteuning: is één van de machinekamers van OCW. Het team heeft drie kerntaken:

- ✓ Het verwerken van de Stukkenstroom van en naar de bewindspersonen.
- ✓ De officiële correspondentie met de Staten-Generaal, inclusief het bewaken van de voortgang op parlementaire processen.
- ✓ Ondersteuning van de bewindspersonen en het departement op het gebied van besluitvorming in de ministerraad.

Afdeling Veiligheid en Burgervragen (mt-lid: Arnoud Elsink)

Team burgervragen: beantwoordt complexere schriftelijke en socialemediavragen van burgers. Dat doet het team tijdig, begrijpelijk en helder. Doel is dat burgers voelen dat de overheid naar hen luistert en dat het vertrouwen in de overheid behouden blijft.

- ✓ Het team geeft uitleg over beleid en wet- en regelgeving. Het probeert mensen te helpen door informatie te geven, ze op het juiste spoor te zetten, te verwijzen naar instanties, of – als dat kan – hun probleem op te lossen.
- ✓ Burgervragen duidt de vragen, herkent trends en maatschappelijke signalen, analyseert deze en brengt ze onder de aandacht.

Team Veiligheid: is het centrale punt voor (sociale) veiligheid, integriteit en crisismanagement.

- ✓ Beveiliging van personen en gebouwen, bescherming van persoonsgegevens, informatiebeveiliging en beleidsvraagstukken over veiligheid, zoals sociale veiligheid op scholen, radicalisering en cybersecurity.
- ✓ Team Veiligheid werkt samen met de adviseurs van BOA, beleidsdirecties en externe partijen als de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), de Rijksbeveiligingsambtenaar, de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), scholen en instellingen.
- ✓ De afdeling bevordert het bewustzijn over veiligheidsvraagstukken binnen en buiten OCW.

Bedrijfsbureau (mt-lid: Arfa Bhoelan, waarnemend: Savine Clevers-Smeenk)

Het bedrijfsbureau is verantwoordelijk voor ondersteuning van en advisering over facilitaire diensten, on- en offboarding, inkoop en facturatie, koninklijke onderscheidingen, protocollaire zaken, begeleiding van gasten en managementondersteuning.

Tijdelijk projectteam Parlementaire Enquête Corona (Savine Clevers-Smeenk)

Zorgt binnen OCW voor de coördinatie van de voorbereiding op de parlementaire enquête corona, waaronder de voor- en nazorg bij besloten voorgesprekken en openbare verhoren. Het team levert proactief een bijdrage aan onderzoeken, evaluaties en aanbevelingen voor toekomstige crises.

Directie Communicatie

Directeur: Friso Fennema

De directie Communicatie (COM) draagt met communicatie bij aan de missie van OCW: iedereen in Nederland krijgt de kans zich te ontwikkelen en actief bij te dragen aan een vrije, weerbare en democratische samenleving. Dat doen we door rechtstreeks contact met de samenleving en stakeholders. En door ondersteuning van de politieke en ambtelijke top met externe en interne communicatie. We werken interdepartementaal mee aan het beleid van de rijksoverheidscommunicatie en stellen kaders voor de interne en externe communicatie van OCW.

De directie bestaat uit vier afdelingen:

Afdeling Woordvoering, Speeches en Publieke optredens (mt-lid Michiel Schulmaijer)

Deze afdeling is verantwoordelijk voor alle mediacontacten, speeches en publieke optredens van de bewindspersonen van OCW. De afdeling bestaat uit woordvoerders, speechschrijvers en adviseurs publieke optredens.

Afdeling Communicatieadvies en Omgevingskennis (mt-lid Melanie Tseng)

Deze afdeling zorgt voor heldere communicatie met belanghebbenden van OCW. Ze is verantwoordelijk voor het strategisch communicatiebeleid, advisering over de inzet van communicatie bij beleidsprioriteiten en het continu monitoren en analyseren van de omgeving van het ministerie, inclusief communicatieonderzoek. De afdeling bestaat uit communicatieadviseurs, omgevingsanalisten en een communicatieonderzoeker.

Afdeling Online Redactie (mt-lid Roos van Rossum)

De redactie is verantwoordelijk voor online advies en het maken en verspreiden van veelal online content over alle beleidsterreinen van OCW. Zo zorgt de redactie voor de zichtbaarheid van de prioriteiten van de bewindslieden op onze socialemediakanalen: Instagram, LinkedIn, X, Threads en Facebook. Daarnaast is deze afdeling verantwoordelijk voor de webcare van de socialemedia-accounts van OCW en voor de nieuwscontent op het intranet (Rijksportaal). De afdeling bestaat uit contentmakers, social media-adviseurs, een online adviseur, webcarespecialisten en een trafficmedewerker.

Team Corporate Communicatie (teamleider Yannick van Riet)

Dit team is verantwoordelijk voor de corporate en interne communicatie van OCW. Het team bestaat uit communicatieadviseurs.

Stafbureau (mt-lid Wendy Jansen)

Het Stafbureau is de adviserende en ondersteunende afdeling voor de bedrijfsvoering en organisatie van de directie. Onder bedrijfsvoering vallen de taakgebieden personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, inkoop en huisvesting.

Binnen COM werken we in *multidisciplinaire teams*. Deze teams bestaan uit alle communicatiedisciplines van de afdelingen. Er zijn drie teams: twee daarvan zijn gericht op de beleidsthema's. Daarbij hanteren we de portefeuilleverdeling tussen de bewindspersonen. Het derde team is het corporate team.

Deze multidisciplinaire teams zorgen voor de verbinding tussen de korte termijn en de lange termijn. Daarbij wordt gewerkt met focus op de communicatieprioriteiten die in samenspraak met de bewindspersonen en beleid worden geformuleerd. Het corporate team formuleert de prioriteiten in overleg met de SG en pSG.

Directie Kennis en Strategie

Directeur: Rob de Werd

De directie Kennis en Strategie (K&S) is de centrale strategische adviseur van de ambtelijke en politieke top en draagt OCW-breed bij aan beleid dat toekomstbestendig, opgavegericht en *evidence informed* is. De directie adviseert gevraagd en ongevraagd de ambtelijke en politieke top en helpt beleidsdirecties onderbouwde keuzes te maken met oog voor de lange termijn, beleidsontwikkeling en impact op de samenleving.

Afdeling Kennisverbindingen en Kenniseconomie (mt-lid:

Quirine van der Hoeven)

De afdeling Kennisverbindingen en Kenniseconomie (K2) werkt aan het versterken van het strategisch vermogen van OCW en aan het bevorderen van evidence informed beleid.

- ✓ Momenteel werken we aan de Strategische Agenda OCW 2050 waarin we op basis van trends en onderzoek vooruit kijken naar ontwikkelingen die de komende jaren impact zullen hebben. Hieruit volgen strategische opgaven en kennisvragen die helpen de inzet en prioriteiten te bepalen voor onze sectoren.
- ✓ Via *Science for Policy* en kennisgedreven beleid werken we aan de systematische inzet van wetenschappelijke kennis en onderzoekers voor beleid, onder meer via een *Chief Science Advisor* (CSA) en *Science Fellows*, onder meer voor AI.
- ✓ Secretariaat onderraad Commissie Sociaal Domein (CSD).
- ✓ Strategische Evaluatieagenda (SEA) met directie Financieel Economische Zaken (FEZ), met focus op leren van evalueren.
- ✓ OCW-brede coördinatie van het dossier Toezicht.
- ✓ Coördinatie van de kennispijler van het Nationaal Groeifonds.
- ✓ Accounthouder kennisinstellingen en netwerken, onder meer WRR, SCP, Onderwijsraad, Nationaal Kennisinstituut voor het Onderwijs, CEC, OESO, CPB, BIN-NL (gedragsinzichten).

Afdeling Prognoses, Scenario's en Beleidsstatistiek (mt-lid:

Denise Heiligers)

De afdeling Prognoses, Scenario's en Beleidsstatistiek (PSB) zorgt dat data beter benut worden in alle fases van de beleidscyclus om zo informatie voor beleid en uitvoering te creëren. Daarnaast werken we aan de randvoorwaarden voor het verantwoord en adequaat gebruik van data (onder meer voor een transparante overheid).

- ✓ Uitvoering jaarlijkse Referentieraming leerlingen- en studentenaantallen voor de begroting OCW (deel onderwijs).
- ✓ Toepassing systematiek beleidsindicatoren in begrotingscyclus (in relatie tot SEA).
- ✓ Beheer www.ocwincijfers.nl met feiten en cijfers over alle domeinen van OCW.
- ✓ Coördinatie implementatie EU-wet- en regelgeving voor gebruik van data en informatie.
- ✓ Aanlevering Nederlandse data voor internationaal vergelijkende onderzoeken.
- ✓ Chief Data Officer (CDO): aanjagen van verantwoord gebruik van data.

Afdeling POOL (mt-lid: *Tülay Berk*)

Binnen de POOL werken project- en programmaleiders en programmamedewerkers die maatschappelijke vraagstukken en crisissituaties op een praktische manier aanpakken. Dit doen ze samen met de omgeving. Ze betrekken de mensen voor wie we het doen en voegen nieuwe (handelings)perspectieven toe aan het OCW-repertoire. De afdeling POOL bestaat uit een Projectenpool, een Werkplaats en Programma's.

- ✓ De Projectenpool is dé plek binnen OCW voor projectmatig, programmatisch en opgavegericht werken. Onze inzet kenmerkt zich door complexe vraagstukken die politieke of maatschappelijke urgentie en een duidelijke kop en staart hebben. We werken met ruimte voor vernieuwing.
- ✓ In de Werkplaats pakken we vraagstukken op die niet met bekende of bestaande werkwijzen en methoden op te lossen zijn. We innoveren hiermee ook de manieren waarop OCW beleid maakt.
- ✓ De POOL herbergt vier OCW-brede programma's: Klimaat & Energie, Programma tegen Discriminatie en Racisme, Programma OCW Open en De Realisatie Eenheid. De organisatie van deze programma's is separaat in dit overzicht te vinden.

Afdeling Secretariaat & Organisatie (mt-lid: *Sharida Wazir*)

De afdeling Secretariaat & Organisatie (S&O) ondersteunt mt-leden en de directie K&S met advisering op het gebied van facilitaire diensten, financiën, inkoop en facturatie, en managementondersteuning.

OCW Open

Manager: Fatima Tahtahi-Post

OCW Open werkt aan de uitvoering en versterking van de publieke dienstverlening. Hiervoor levert OCW Open een bijdrage aan vertrouwen in de overheid en goed bestuur.

- ✓ Onderzoek naar meer mogelijkheden voor **maatwerk** om ingewikkelde casussen op te lossen. We werken met concrete casussen die door de organisatie worden aangedragen. Hierin gaan we met betrokken medewerkers op zoek naar waar ruimte is voor maatwerk, en hoe we dat het beste kunnen toepassen. Zo zorgen we voor meer bewustzijn over de menselijke maat en maatwerk.
- ✓ Het organiseren van **luistersessies** om op nieuwe manieren in contact te komen met de mensen voor wie we ons werk doen en om te luisteren naar wat zij ons te vertellen hebben. Door dit breed op te zetten spreken we hier mensen die anders de weg naar OCW wellicht niet zouden vinden. Door niet altijd met een agenda te werken geven we hen de mogelijkheid om te bespreken wat hen aan het hart gaat over OCW, niet alleen waar wij zelf vragen over hebben.
- ✓ Werk maken van **samenwerken met de praktijk** ondersteunen in de organisatie.
- ✓ Het opzetten van meer samenwerking met **ervaringsdeskundige professionals**. Bijvoorbeeld door het opzetten van een vast netwerk dat betrokken kan worden bij de ontwikkeling en evaluatie van beleid.
- ✓ Het inrichten van een **continue evaluerend proces voor knellend beleid**, om hardvochtigheid in beleid, wet- en regelgeving eerder te ontdekken, op te lossen en te voorkomen. Zo voorkomen we dat signalen onopgemerkt blijven of niet snel genoeg herkend worden als mogelijk knellend beleid. We kijken ook naar drempels bij het oplossen van knellend beleid.
- ✓ Het (her)inrichten en structureren van processen die bijdragen aan openheid, transparantie en navolgbaarheid van het handelen van ambtenaren, met als doel het realiseren van een **transparante overheid**. Dit omvat onder meer het vaststellen van afspraken en kaders voor documentopslag en -vernietiging, evenals de inzet van functionarissen ter verbetering van de informatiehuishouding. Ook werken we aan het veranderen van gedrag en cultuur van alle ambtenaren; het belang en eigenaarschap voor een goede informatiehuishouding om transparant te kunnen zijn.
- ✓ **Lerend OCW**: het opzetten van een project naar aanleiding van de Controle Uitwonendenbeurs (CUB) om inzichtelijk te maken in welke regelingen van OCW mogelijk sprake is van mechanismen die leiden tot (indirecte) discriminatie.
- ✓ **Werk aan Uitvoering**: het verbeteren van de dienstverlening samen met de publieke dienstverleners bij de 19 uitvoeringsorganisaties.
- ✓ **Politiek-ambtelijke verhoudingen**: we bevorderen kennis over gezonde politiek-ambtelijke verhoudingen. We zien het als randvoorwaarde voor het goed uitvoeren van ons werk om te weten welke rechten en plichten er horen bij het vak van ambtenaar, Tweede Kamer-lid of minister. We organiseren colleges, lezingen en gesprekken over het thema om de kennis te stimuleren en goed te verankeren.

Programma Klimaat & Energie

Programmamanager: Danielle van Eijk

OCW-sectoren spelen een belangrijke rol in het tegengaan en opvangen van klimaatverandering. Het OCW-brede programma Klimaat & Energie (P.K&E) draagt hieraan bij met de focus op de beleidsterreinen van OCW. P.K&E is onderdeel van de afdeling POOL van de directie Kennis. Het is een tijdelijk programma en eindigt eind 2027.

Parallel aan het programma werkt Organisatie en Bedrijfsvoering aan eigen duurzaamheidsplannen. Het programma en bedrijfsvoering werken nauw samen in de uitvoering door bijvoorbeeld kennisdeling en gezamenlijke activiteiten.

Programmatische aanpak

P.K&E maakt zich hard om te verbinden, te versterken en te versnellen, om zo de klimaatdoelen te halen. Het programma vertegenwoordigt OCW in diverse gremia, ontwikkelt en adviseert over subsidieregelingen voor OCW-beleidsterreinen en legt verbinding tussen OCW-sectoren en netwerken op het gebied van duurzaamheidsexpertise en kennis. Daarnaast adviseert het op ontwikkelingen in (Europese) klimaatwet- en regelgeving, onderhoudt het contact met de sectoren en bereidt het politieke verantwoording voor over de voortgang van klimaatdoelen in de OCW-sectoren. Binnen P.K&E werkt het kernteam nauw samen met de beleidsdirecties, andere departementen en de sectoren zelf.

Inhoudelijke aanpak

P.K&E richt zich op vijf beleidsthema's:

- ✓ Huisvesting: verduurzamen van onderwijsgebouwen, monumenten en culturele instellingen tot zo klimaatneutraal mogelijke gebouwen.
- ✓ Scholing: bevorderen van duurzaamheid in het onderwijs, bevorderen en stimuleren van het opleiden, om- of bijscholen voor de energietransitie.
- ✓ Wetenschap: verduurzamen van het onderzoeksproces en faciliteren dat wetenschappelijke kennis over klimaat en verduurzaming benut wordt in beleid.
- ✓ Leefomgeving: beschermen en versterken van erfgoed tijdens de duurzaamheidstransitie.
- ✓ Mobiel erfgoed: ondersteunen van de sector mobiel erfgoed, waaronder stoomtreinen op de museumspoorlijnen en oldtimers, om het erfgoed in stand en beweging te houden.

Daarnaast werkt het programma aan een drietal overstijgende beleidsthema's:

- ✓ Emancipatie & klimaatrechtvaardigheid: zorgen dat niemand achterblijft in de transitie, tegengaan van (gender-)ongelijkheid bij de gevolgen van klimaatverandering en beter benutten van het potentieel van meiden en vrouwen in de transitie.
- ✓ Internationaal & Europa: zorgen dat de thema's van onze sectoren bekend zijn in Brussel, stimuleren van Europese aanbevelingen en kennis delen met andere lidstaten.
- ✓ Culturele & creatieve Sector: de ecologische impact verlagen en met creativiteit, verbeeldings- en ontwerpkraft anderen inspireren om te verduurzamen.

Looptijd programma

De looptijd van P.K&E is tot eind 2027. P.K&E heeft de opdracht om voor die tijd in te bedden. In 2026 en 2027 wordt de capaciteit van het programma afgebouwd en verantwoordelijkheden waar mogelijk overgedragen naar de lijnorganisatie of sector. Er lopen ook voorbereidingen voor een klein expertisepunt met een structurele, domeinoverstijgende advies-, kennis- en coördinatiefunctie vanaf 2028. Dit punt moet de opgebouwde kennis, interdepartementale vertegenwoordiging en het netwerk borgen.

OCW Programma tegen Discriminatie en Racisme

Programmamanager: Yasmin Alibux

Sinds 2021 bestaat het OCW-brede Programma tegen Discriminatie en Racisme (PD&R). Hierin komen alle inspanningen van directies en dienstonderdelen op het gebied van het tegengaan van discriminatie en racisme samen en werken we gezamenlijk aan het verbinden, versterken en versnellen van onze aanpak. Het doel van het programma is om het bestrijden van discriminatie en racisme te verankeren in de organisatie. De ambities van het programma zijn vastgelegd in de OCW-agenda tegen Discriminatie en Racisme.

PD&R valt onder de directie Kennis & Strategie (K&S) en daarbinnen is het onderdeel van de POOL. De Bestuursraad (BR) is opdrachtgever van PD&R. Vanuit de BR is één DG gedelegeerd opdrachtgever (n.t.b., voorheen DGCM). Het programmateam bestaat uit een vast kernteam en een netwerk van medewerkers van alle directies, die geoormerkte uren hebben voor het werk binnen het programma. Het programma kent een:

- ✓ veranderopgave: duurzame verandering van de werkwijze van onze organisatie als basis voor een effectieve aanpak;
- ✓ beleidsopgave: verstevigen van alle aanpakken tegen discriminatie en racisme in het onderwijs, de kunst-, cultuur- en mediasector en wetenschap.

Werkzaamheden PD&R

- ✓ Coördineren van de ambities uit de OCW-agenda's tegen discriminatie en racisme.
- ✓ Communiceren over de thema's discriminatie, racisme en slavernijverleden.
- ✓ Inzetten van verandertrajecten die zorgen voor een andere werkwijze van de organisatie.
- ✓ Faciliteren van kennisprojecten die zorgen voor het vergroten van kennis van beleids- en stafmedewerkers.
- ✓ Gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de organisatie op de thema's discriminatie, racisme en uitsluiting en alle dossiers die hieraan raken.
- ✓ Coördineren van interdepartementale taken rondom discriminatie en racisme, waaronder de voorbereiding van de DG bij deelname aan de interdepartementale DG-stuurgroep racisme en discriminatie.
- ✓ Coördineren van de discriminatiegronden, in het bijzonder anti-zwartracisme, antisemitisme en antimoslimracisme.
- ✓ Coördineren van inzet thema koloniaal- en slavernijverleden.

Stapsgewijze inbedding

In augustus 2021 heeft de BR ingestemd met de inrichting en financiering van het programma, met een looptijd tot zomer 2026. Met de voorjaarsnota 2024 is besloten dezelfde middelen uit te geven over een langere periode, waarmee de looptijd van PD&R is verlengd tot en met december 2027. Vanaf 2028 zal het programma ophouden te bestaan en worden de werkzaamheden in de reguliere lijnorganisatie belegd. Een expertisepunt bij de directie K&S (4 fte) zal zich door middel van advies en coördinatie inzetten voor antidiscriminatie en antiracisme, voor zowel de externe als de interne beleidsopgave van OCW.

Samenwerking bewindslieden

PD&R werkt op verschillende manieren samen met de bewindslieden. PD&R:

- ✓ coördineert debatten wanneer zij gaan over de discriminatiegronden waar PD&R de OCW-brede coördinatie op voert;
- ✓ begeleidt bewindslieden bij werkbezoeken en organiseert ook zelf werkbezoeken die raken aan de thematiek;
- ✓ draagt verschillende gesprekspartners voor aan de bewindslieden;
- ✓ bevraagt en adviseert bewindslieden op relevante dossiers.

Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (en het bureau)

Regeringscommissaris: Mariëtte Hamer

Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld Mariëtte Hamer is in april 2022 gestart, en haar huidige mandaat loopt tot eind 2026. Een bureau van vijftien medewerkers ondersteunt haar in haar werkzaamheden.

Taken

De regeringscommissaris is ingesteld door ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Zij is onafhankelijk; haar bureau wordt gefaciliteerd door OCW. Haar opdracht bestaat uit twee hoofddelen:

- ✓ Het kabinet gevraagd en ongevraagd adviseren over de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.
- ✓ Een boegbeeld en aanjager zijn van het maatschappelijk gesprek dat moet leiden tot een cultuurverandering.

Mandaat

Het mandaat van de regeringscommissaris beslaat alle vormen van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (van verkrachting en misbruik tot seksueel intimiderende opmerkingen), in alle domeinen (achter de voordeur, op straat, online, op de werkvloer). En het mandaat beslaat alle maatregelen in de aanpak, van preventie tot hulpverlening en repressie.

Samenwerking

De regeringscommissaris is aangesteld in samenhang met het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (onder regie van directie Emancipatie), en adviseert jaarlijks over het gehele programma. Aangezien seksueel grensoverschrijdend gedrag een wijdverbreid maatschappelijk probleem is, betreft zij nadrukkelijk maatschappelijke partijen.

Bureau

Het bureau heeft een hoofd en 14 FTE aan medewerkers. De medewerkers zijn beleidsadviseurs, projectleiders, communicatieadviseurs en managementondersteuning. Het bureau is geplaatst in de pSG-kolom, maar met een onafhankelijke positie. Voor de bedrijfsvoering valt het bureau onder het kerndepartement OCW.

Volgens het huidige instellingsbesluit moet het bureau eind 2026 afgebouwd zijn, maar in de formatie wordt mogelijk anders besloten.

Directie-I (TWO)

Directeur: Nizanne Kruithof (Chief Information Officer)

De Directie-I zorgt voor koers, houvast en ondersteuning op het gebied van digitalisering. De directie maakt het mogelijk om de kansen van digitalisering verantwoord te benutten. De directie doet dit in de volle breedte van het i-domein; van ICT-dienstverlening tot Informatiehuishouding, Informatievoorziening en Strategisch Informatiebeleid. De directeur van de Directie-I is ook de CIO voor het concern OCW. Deze werkt daartoe samen met de CIO's van de dienstonderdelen van OCW. De CIO OCW adviseert en oordeelt over grote ICT-trajecten. Hierover wordt rijksbreed gepubliceerd en vindt publieke verantwoording plaats. Ook stelt de CIO kaders voor OCW om effectief sturing te geven aan de inrichting en transformatie van de informatievoorziening.

In februari 2025 is de Directie-I van start gegaan in de vorm van een tijdelijke werkorganisatie (TWO). De opdracht was om een goed functionerende directie op te bouwen op het werkveld van het i-domein. De planning is dat de TWO-fase per 1 juni of 1 juli 2026 wordt afgesloten en wordt omgezet in een definitieve Directie-I.

Afdeling ICT (mt-lid: Stephan Moesman)

Deze afdeling bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ **ICT-Office:** Verantwoordelijk voor de generieke informatievoorziening (IV). Enerzijds zorgt ICT-office voor de regie en uitvoering op de generieke ICT, inclusief informatiebeveiliging. Anderzijds zorgt ICT-office, onder verantwoordelijkheid van de CIO OCW, voor het kaderstellend beleid voor generieke en specifieke ICT-voorzieningen en de onderlinge aansluiting daartussen.
- ✓ **Decentrale Regie Organisatie Bestuursdepartement (DRO BD):** Verantwoordelijk voor de specifieke ICT-voorzieningen voor het bestuursdepartement van OCW.
- ✓ **Centraal Expertisecentrum Informatiehuishouding (CEI):** Verantwoordelijk voor (strategisch) advies, beleidsvertaling, architectuur, data- en informatieanalyse, contract- en leveranciersmanagement, content en functioneel applicatiebeheer voor de informatiehuishouding binnen OCW. CEI bestaat uit drie afdelingen:
 - Beleid, advies, data en architectuur
 - Functioneel applicatiebeheer
 - Record Beheer

Afdeling Strategisch Informatiebeleid (mt-lid: Cor-Jan Jager)

De afdeling Strategisch Informatiebeleid (SIB) draagt voor het gehele concern zorg voor overzicht en inzicht in de digitaliseringsopgaven en voor het doorvertalen van kaders van de EU, Nederland of de Rijksoverheid. Ook verkent SIB de impact van nieuwe technologie en stimuleert deze afdeling het gesprek over digitalisering van de OCW-domeinen. De afdeling is bovendien de CIO-Office van de departementale CIO-OCW. SIB is onderverdeeld in clusters: Digitalisering aan de voorkant van beleid, Informatievoorziening, Informatiebeveiliging, Digitale Uitvoering en Privacy.

- ✓ **Programma AI concern:** OCW is in 2025 gestart om de inzet van AI binnen OCW op een verantwoorde, mensgerichte en waardegedreven manier mogelijk te maken. AI kan het werk efficiënter en effectiever maken. Denk aan het samenvatten van teksten, het sneller vinden van informatie, het verbeteren van softwarecode of het op orde brengen van de informatiehuishouding.
- ✓ **Programma Versterken Privacy:** De bescherming van persoonsgegevens en informatiebeveiliging behoren tot de kerntaken van OCW. Doelstelling van dit programma is het realiseren van een duurzame cultuur waarin privacy en informatiebeveiliging vanzelfsprekend onderdeel zijn van professioneel handelen, besluitvorming en sturing binnen OCW.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Directeur: Mandy Molenaars

De directie Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ) draagt bij aan het bevorderen van rechtmatig en rechtstatelijk overheidshandelen door het maken van kwalitatief goede wetgeving, juridische advisering en de uitvoering van de Wet open overheid (Woo). De directie is verantwoordelijk voor de wetgeving en juridische zaken op het gehele OCW-terrein.

De directie bestaat uit vier afdelingen, die alle een eigen aandachtsgebied hebben. De afdelingen worden ondersteund door het stafbureau van WJZ.

Afdeling Advies, Cultuur en Wetenschap (mt-lid: Leontine Weesing)

De afdeling Advies, Cultuur en Wetenschap (ACW) is een afdeling met zowel wetgevingsjuristen als adviesjuristen. De afdeling is verantwoordelijk voor het opstellen van en adviseren over wet- en regelgeving op het domein van o.a. cultuur, media en wetenschap. Daarnaast worden binnen ACW de wetgevende werkzaamheden gecombineerd met de taak om (tweedelijs) juridisch advies op de klassieke juridische expertgebieden uit te brengen. Ook worden de subsidieregelingen getoetst. Binnen deze afdeling zijn vier teams: team EU/staatssteun, team Wetgeving, team Subsidierecht en team Juridisch Advies.

Afdeling Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs en

Studiefinanciering (mt-lid: Steven Datema)

De afdeling Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs en Studiefinanciering (HBS) is een wetgevingsafdeling die verantwoordelijk is voor het opstellen van en adviseren over wet- en regelgeving op het gebied van het hoger onderwijs, het beroepsonderwijs en studiefinanciering. Binnen deze afdeling zijn drie teams: team MBO, team HO en het team Studiefinanciering.

Afdeling Primair en Voorgezet Onderwijs (mt-lid: Reint Baas)

De afdeling Primair en Voorgezet Onderwijs (PO/VO) is een wetgevingsafdeling die verantwoordelijk is voor het opstellen van en adviseren over wet- en regelgeving op het gebied van het primair en voortgezet onderwijs. Binnen deze afdeling zijn vier teams: team Kwaliteit, team Passend Onderwijs, team Bekostiging en team Stelsel en Toezicht.

Afdeling Open Overheid (mt-lid: Dehlia Timman)

De afdeling Open Overheid (AOO) heeft als primaire taak het toetsen van openbaarmakingsbeslissingen aan de wettelijke gronden en adviseren op het gebied van openbaarmaking in het algemeen. Dat betekent dat beslisnota's en informatieverzoeken op basis van art. 68 van de Grondwet worden getoetst. Daarnaast is de afdeling procesverantwoordelijk voor het afhandelen van de Woo-verzoeken en de actieve openbaarmaking voor het hele concern en de dienstonderdelen.

Stafbureau WJZ (mt-lid: Dyonne de Wildt)

Het stafbureau is verantwoordelijk voor de ondersteuning en advisering op het gebied van facilitaire diensten, huisvesting, on- en offboarding, informatiebeveiliging, privacy en AVG, inkoop en facturatie, juridische ondersteuning bij het wetgevingsproces en managementondersteuning.

Directie Organisatie en Bedrijfsvoering

Directeur: Jonita Venetiaan

De wereld verandert snel en OCW staat voor grote maatschappelijke opgaven. De directie Organisatie en Bedrijfsvoering (O&B) maakt dit mede mogelijk. Wij werken aan een inclusieve, wendbare en toekomstbestendige organisatie. Daarmee zijn wij een essentiële schakel in het realiseren van de missie van OCW.

Onze belofte aan de OCW-organisatie stelt de medewerkers van OCW in staat hun werk goed te doen. Dit doen we door te zorgen voor:

- ✓ duidelijke kaders en processen;
- ✓ een prettige en functionele werkomgeving;
- ✓ een veilige en open cultuur waarin je jezelf kunt zijn;
- ✓ ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en verantwoordelijkheid.

De directie verzorgt de dienstverlening binnen het bestuursdepartement (en soms het hele concern), bepaalt in nauw overleg de OCW-brede kaders en dienstverlening voor alle dienstonderdelen, en draagt bij aan de rijksbrede kaderstelling voor de bedrijfsvoering.

Afdeling Personeel en Organisatie (P&O) (mt-lid: Wauter Vis)

De afdeling P&O richt zich op het in conditie brengen en houden van de organisatie en haar mensen, zodat OCW zijn werk kan doen. Daarnaast zorgt de afdeling, samen met overige P&O-eenheden bij OCW voor een goede verbinding tussen rijksbreed beleid en de uitdagingen in de primaire processen van OCW. Dit vraagt om een concernbrede aanpak bij de standpuntbepaling van OCW, de dienstverlening en de beleidsinvoering.

Afdeling Facilitair, Huisvesting en Inkoop (FHI) (mt-lid:

Marielle van der Beek)

De afdeling FHI ziet toe op een goede huisvesting, facilitaire voorzieningen, vervoer, beheer van de toegangsketen en doelmatige en rechtmatige inkoop van goederen en diensten bij OCW.

De uitvoerende taken zijn grotendeels inbesteed binnen en buiten OCW, bij enkele van de Rijksbrede dienstverleners. Een van de grote opgaven is de verhuizing van het bestuursdepartement naar de Juliana van Stolberglaan in Den Haag, voorzien in 2030.

Afdeling Analyse en Services (A&S) (mt-lid: Mirjam van Vliet)

Vanuit de afdeling Analyse en Service worden alle operationele, personele, informatievoorzienings-, formatieve en financiële administratieve processen ondersteund en uitgevoerd. De afdeling draagt bij aan de integrale adviesrol ten behoeve van primaire processen, als onderdeel van de interne bedrijfsvoeringsketen, de besluitvorming en implementatie van beleid en ondersteuning bij de uitvoering.

Staf en Control (S&C) (mt-lid: Nico Slooff)

De afdeling Staf en Control is de verbindende factor. Ze werkt zowel voor het concern OCW als voor de directie zelf, waarbij het accent ligt op concernbrede en domeinoverstijgende onderwerpen.

O&B Next

De directie staat aan de vooravond van een reorganisatie deze zomer. Na de afsplitsing van de grote afdeling ICT, heeft de directie zich op haar kerntaken bezonnen. Zij stelt de behoeften van directies en medewerkers centraal en zal daar ook de inrichting op aanpassen. De reorganisatie is naar verwachting per 1 juli een feit.

Realisatie Eenheid

Programmadirecteur Regionale aanpak onderwijsarbeidsmarkt: Manon Engberts

Onderwijs bepaalt of Nederland vooruitkomt en bouwt de samenleving op. Zonder sterk onderwijs geen vakmensen en kenniswerkers, geen innovatie en geen gelijke kansen. Zonder sterk onderwijs geen economische groei, brede welvaart en geen oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen als klimaat, integratie en (digitale) veiligheid. Structurele tekorten aan leraren, schoolleiders en personeel, gecombineerd met hoge werkdruk, maken het steeds moeilijker om continuïteit en goed onderwijs voor iedereen te bieden. Om maatschappelijke vooruitgang te realiseren, moet daarom geïnvesteerd worden in mensen voor de klas en op school. Dit geldt ook voor een leven lang ontwikkelen van leraren. Voor goed onderwijs moet solidair worden samengewerkt tussen schoolbesturen, scholen, beroepsgroepen en lerarenopleidingen. Nederland wordt gekenmerkt door relatief grote regionale verschillen. Om recht te doen aan deze verschillen is een gerichte regionale aanpak, met oplossingen die aansluiten op de eigen onderwijsarbeidsmarkt, dé manier om het onderwijs en duurzaam te versterken. Daarin is verbinding met de brede arbeidsmarktinfrastructuur en andere sectoren onontbeerlijk.

Werken als een *delivery unit*

Om de maatschappelijke opgaven gericht te bedienen en resultaat te boeken, heeft OCW een *delivery unit* ingericht: de Realisatie-Eenheid (RE). De RE is een programmadirectie van OCW met een uitvoeringsopdracht in het werkveld. Onze opdracht is: 1) zorgen voor een goed werkend, landelijk dekkend netwerk van onderwijsregio's, 2) Nationale Aanpak professionalisering leraren (NAPL) in uitvoering en 3) zorg dragen voor een werkwijze die werkt en gericht resultaat boekt.

Analyse van data en monitoring vormen de basis voor onze aanpak en voor de dienstverlening aan het werkveld, de landelijke partners en OCW. Wat we ophalen uit het veld (de regio's) zetten we in om verandering te stimuleren, waardoor de uitvoering werkt. Wat we aan landelijke ontwikkelingen zien, zetten we om naar acties in de regio. We willen weten wat er speelt, zodat we de ontwikkelingen kunnen volgen, de juiste tools en interventies kunnen inzetten en tijdig kunnen bijsturen waar nodig.

Inzet op twee programma's voor de maatschappelijke opgaven

De RE richt zich op twee concrete programma's, die elkaar versterken in de uitvoering:

Onderwijsregio's

De onderwijsregio's staan centraal in de aanpak van de RE. Dicht bij de praktijk werken scholen, besturen en opleidingen samen aan een sterke onderwijsarbeidsmarkt, met oog voor regionale verschillen. De aanpak is gebaseerd op de ABC-methodiek: Aantrekken, Behouden en Continuïteit. Daarmee richten regio's zich op instroom en opleiding van nieuwe leraren, het behoud en de ontwikkeling van zittend personeel en het borgen van onderwijscontinuïteit bij schaarste. Deze samenhangende aanpak zorgt voor stabiliteit, kwaliteit en voldoende onderwijspersoneel, nu en in de toekomst.

Nationale aanpak Professionalisering Leraren

Het doel van de Nationale Aanpak Professionalisering Leraren (NAPL) is het duurzaam versterken van de professionele ontwikkeling van leraren en het vergroten van de aantrekkelijkheid van het beroep. NAPL vormt de Leven Lang Ontwikkel-agenda voor het onderwijs en komt voort uit het Nationaal Groeifonds. De aanpak richt zich op een samenhangende en laagdrempelige infrastructuur voor leren en ontwikkelen gedurende de hele loopbaan van leraren.

Kort samengevat

Door onderwijs expliciet te positioneren als sleutel tot maatschappelijke vooruitgang en de onderwijsarbeidsmarkt als kritische randvoorwaarde te zien, draagt de RE bij aan duurzame oplossingen voor bredere maatschappelijke opgaven. Dankzij haar zelfstandige positie kan de RE snel en flexibel werken. Heldere afspraken over aansturing en verantwoordelijkheden, intensieve samenwerking en resultaatgerichtheid staan centraal.

Directie Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs

Directeur: Ruth Clabbers (vanaf 1 april 2026: Brigitte Zonneveld)

De directie Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs (OPO) creëert de randvoorwaarden voor een goed functionerend stelsel van funderend onderwijs in Nederland en Caribisch Nederland. OPO richt zich onder andere op onderwijspersoneel, digitalisering, nieuwkomersonderwijs en stelselontwikkeling. Daarnaast is binnen OPO de stelselkennis over het primair onderwijs (po) opgenomen.

Teams Onderwijspersoneel en Zeggenschap (mt-lid:

Tobias van Schendel)

De teams Onderwijspersoneel en Kwaliteit Onderwijspersoneel houden zich bezig met beleid rond leraren, schoolleiders en onderwijsondersteunend personeel in brede zin, inclusief bevoegdheden en schoolontwikkeling. Ze werken aan de aanpak van het tekort aan onderwijspersoneel, zetten in op professionalisering (bijscholing) en werken aan de ondersteuning van de beroepsgroepen. Team Zeggenschap houdt zich bezig met vraagstukken rond governance en zeggenschap, zodat scholen en besturen effectief kunnen functioneren binnen het stelsel.

Teams Curriculum, toetsen en digitalisering funderend onderwijs

(mt-lid: *Suzanne van der Jagt*)

Het team Curriculum en Toetsen werkt aan het curriculum en de toetsing in het primair onderwijs (doorstroomtoets) en draagt zo bij aan gelijke kansen en een soepele overgang naar vervolgonderwijs. De teams Leermiddelen en Technologie houden zich bezig met thema's als de leermiddelenmarkt, digitalisering van het onderwijs, AI in de klas, digitale geletterdheid van leerlingen en goede inzet van technologie in de klas.

Teams Niet-bekostigd Onderwijs | Burgerschap, Stelsel, Kwaliteit & CN, Scholenplanning en juristen (mt-lid: *Alieke Koopman*)

Team Niet-bekostigd Onderwijs en Burgerschap werkt aan de kwaliteit van particulier, informeel en thuisonderwijs en zorgt dat alle scholen aan de burgerschapsopdracht kunnen voldoen. Team Scholenplanning, Stelsel, Kwaliteit en Caribisch Nederland houdt zich bezig met:

- ✓ het stelsel rond de stichting van nieuwe scholen en de instandhouding en opheffing van bestaande scholen
- ✓ kwaliteits- en stelselvraagstukken, zoals onderwijstijd en deugdelijkheidseisen
- ✓ het waarborgen van goed onderwijs en passende ondersteuning voor alle leerlingen op Caribisch Nederland.

De beleidsjuristen zorgen voor de juridische borging van het onderwijsbeleid van OPO en KO.

Financiën en Verantwoording (mt-lid: *Karin Wijsman*)

Binnen deze afdeling (in gezamenlijkheid met de OVO evenknie) zorgen de drie teams Bekostiging, Begroting en Verantwoording en Bestedingsplan voor de beheersing van de uitgaven binnen de budgettaire kaders. Zij zien toe op een effectieve en efficiënte inzet van de beschikbare middelen. De afdeling werkt ook voor de directies KO en MDT.

Teams Nieuwkomersonderwijs en Ontwikkelingskansen en het Jonge Kind (mt-lid: *Tessa Vingerling*)

Het team Nieuwkomersonderwijs werkt aan de ondersteuning van scholen en gemeenten om nieuwkomers voldoende goed onderwijs te bieden. Het team Ontwikkelingskansen en het Jonge Kind spant zich in om kinderen met zo min mogelijk achterstand te laten starten in het basisonderwijs, o.a. door te werken aan de kwaliteit van voorschoolse educatie en van vroegschoolse programma's.

Directie Onderwijsprestaties en Voortgezet Onderwijs

Directeur: Timon Verheule

De directie Onderwijsprestaties & Voortgezet Onderwijs (OVO) staat voor onderwijs dat leerlingen uitdaagt en helpt hun talenten zo goed mogelijk te ontwikkelen. OVO werkt aan het verbeteren van de onderwijsprestaties in het funderend onderwijs. Daarnaast is binnen OVO de stelselkennis over het voortgezet onderwijs (vo) opgenomen.

Teams VMBO | Examens | Curriculum en Doorstroom (mt-lid: Roel Endert)

Deze teams richten zich op de inhoud van het (voorbereidend) beroepsonderwijs en het brede algemeen vormend onderwijs, inclusief de onderbouw, havo en vwo. We focussen op de kwaliteit van toetsing en examinering, die de leerroutes van leerlingen bepalen. Belangrijke thema's zijn de aansluiting tussen vmbo en mbo, sterk techniekonderwijs, examinering en het curriculum. De vernieuwing van het curriculum, waarvan de implementatie is belegd bij team Implementatie Curriculum, zal de komende jaren intensieve aandacht vereisen, met een fundamentele doorlichting van de inhoud van het vo. Verder beheren we de accounts van organisaties zoals SLO, CvTE en Cito.

Teams Toezicht en Regio | Juristen | Veiligheid en Welbevinden (mt-lid: Monique de Koning)

Deze teams werken op het raakvlak van en aan de verbinding tussen onderwijs en maatschappij. Bestuurlijke vraagstukken hebben onder meer betrekking op toezicht en handhaving. De regiocoördinatoren funderend onderwijs dragen bij aan toegankelijk, beschikbaar, doelmatig en nabij onderwijs door verbindingen op regionaal niveau te leggen en bij casuïstiek te ondersteunen. Daarnaast werken we aan (sociale) veiligheid op school, het mentale welbevinden van leerlingen en helpen we scholen financieel bij het ondersteunen van leerlingen die belemmerd worden door omgevingsfactoren. We vervullen een juridische adviesfunctie voor de directie en onderhouden relaties met de Inspectie van het Onderwijs, VO-raad en LAKS.

Teams Onderwijshuisvesting | Evidence-informed Onderwijs | Data, Onderzoekscoördinatie en DUO (mt-lid: Jelte Theisens)

We werken aan het stelsel van onderwijshuisvesting met als doel dat alle schoolgebouwen voldoen aan eisen en normen wat betreft binnenklimaat, inclusiviteit, adaptiviteit en verduurzaming. Daarnaast stimuleren we evidence-informed onderwijs, waarbij scholen inzichten uit onderzoek combineren met kennis uit de praktijk en de context van de school. Tot slot coördineren we het beleid op het gebied van data (waaronder de registratie van leerlingen en onderwijspersoneel), het uitzetten van nationaal en internationaal onderzoek door de onderzoekscoördinatoren en afspraken met DUO via 'account DUO'.

Financiën en Verantwoording (mt-lid: Karin Wijsman)

De drie teams Bestedingsplan, Begroting en Verantwoording, en Bestedingsplan zorgen – in gezamenlijkheid met de financiële teams bij OPO – voor de beheersing van de uitgaven binnen de budgettaire kaders en zien toe op een effectieve en efficiënte inzet van de beschikbare middelen. De teams werken ook ten behoeve van de directie KO en MDT.

Teams Masterplan Basisvaardigheden | Onderwijscoördinatoren | Implementatie curriculum (mt-lid: Daniëlla Nicolaes)

Vanuit de drie teams willen we leraren in het funderend (speciaal) onderwijs goed toerusten om het beste onderwijs te geven, vanuit het nieuwe curriculum met focus op de basisvaardigheden. We stimuleren een duurzame onderwijsverbetering en dragen zo bij aan een stevigere basis en doorstroom voor alle leerlingen. We stimuleren verdere professionalisering van de leraar, de school en het onderwijs.

DGFO heeft daarnaast verschillende Nationaal Groeifondsprojecten, te weten: Impuls Open Leermateriaal, Digitaal Onderwijs Goed Geregeld, Ontwikkelkracht, Techkwadraat en het Innovatie-programma Onderwijshuisvesting.

Directie Kansengelijkheid en Onderwijsondersteuning

Directeur: Martijn Sanders

De directie Kansengelijkheid en Onderwijsondersteuning (KO) bestaat uit vier beleidsteams, de Gelijke Kansen Alliantie en het DGFO-brede bedrijfsbureau. KO werkt aan de volgende missie: alle kinderen kunnen zich, ondanks omstandigheden, optimaal ontwikkelen – passend bij wat ze willen, kunnen en zijn – zodat ze mee kunnen doen in de maatschappij. Ook als daar extra ondersteuning voor nodig is.

Teams Gespecialiseerd Onderwijs | Passend en Inclusief Onderwijs

(mt-lid: Jérôme Smits)

Team Gespecialiseerd Onderwijs is onder meer verantwoordelijk voor het gespecialiseerd onderwijs, onderwijs bij een open of gesloten residentiële plaatsing, passend onderwijs op Caribisch Nederland, het leerwegondersteunend onderwijs (binnen het vmbo) en het praktijkonderwijs.

Team Passend en Inclusief Onderwijs is onder meer verantwoordelijk voor de beweging naar inclusief onderwijs. Daarnaast werkt het team aan wat scholen en regionale samenwerkingsverbanden te doen staat voor de versterking van passend onderwijs. Het team houdt in de gaten hoe de governance is ingericht en hoe de governance en *checks and balances* functioneren, of leerlingen en ouders optimaal worden gehoord en wat scholen en leraren nodig hebben om passend onderwijs te bieden.

Team Kansengelijkheid | Team Zorg en Onderwijsondersteuning

(mt-lid: Esmé ter Stege)

Team Kansengelijkheid werkt aan het bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs. Zodat leerlingen in staat worden gesteld zich optimaal te ontwikkelen, ongeacht de sociaal-economische omstandigheden waarin zij opgroeien. Dat wordt gedaan door onder meer te werken aan een soepele overgang van primair naar voortgezet onderwijs, Schoolmaaltijden, het programma School en Omgeving en de Brugfunctionaris.

Team Zorg en Onderwijsondersteuning werkt aan een betere verbinding tussen zorg en onderwijs en aan een betere positie en samenwerking van het onderwijs in en met het sociaal domein. Dat betekent meer mogelijkheden voor (digitaal) maatwerk, het eenvoudiger organiseren en financieren van zorg in onderwijstijd en het moderniseren van de ondersteuningsstructuur voor zieke leerlingen. Daarnaast werkt het team aan een aangescherpte verzuimaanpak en het verbeteren van de randvoorwaarden voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte, zoals leerlingenvervoer, voorzieningen en tolken.

Gelijke Kansen Alliantie *(mt-lid: Annelies Blommers)*

De Gelijke Kansen Alliantie (GKA) werkt vanuit de rol van de responsieve, netwerkende overheid aan het bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs. Met gemeenten werkt de GKA aan meerjarige agenda's, waarin onder andere afspraken staan over het opzetten van lokale interventies. Met landelijke agenda's biedt de GKA scholen en onderwijsinstellingen de mogelijkheid om thematische communities te vormen en samen doelen, verwachtingen en activiteiten op het gebied van gelijke kansen te ontwikkelen.

Bedrijfsbureau DGFO *(mt-lid: Bianca van der Helm-Nieuwenhuis)*

Het bedrijfsbureau valt formatief onder de directie KO, maar is een centrale afdeling binnen het Directoraat-Generaal Funderend Onderwijs (DGFO). Het bedrijfsbureau verzorgt voor de vier directies van de DG-kolom ondersteuning en advies op het gebied van facilitaire diensten, huisvesting, on- en offboarding, informatie-beveiliging, privacy en AVG, inkoop en facturatie, parlementaire coördinatie en managementondersteuning.

Directie Maatschappelijke Diensttijd

Directeur: Tasnim van den Hoogen

De directie Maatschappelijke Diensttijd (MDT) werkt aan twee centrale opgaven:

- ✓ Een sterke, weerbare samenleving en veerkrachtige, mentaal gezonde jongeren. Dat doet de directie door organisaties te financieren die jongeren tussen de 12 en 30 jaar de mogelijkheid geven om hun talenten te ontwikkelen, mensen te ontmoeten buiten hun leefwereld en iets te doen voor een ander en/of de samenleving. Het gaat om trajecten van een half jaar waarin jongeren zich 80 uur vrijwillig inzetten, bijvoorbeeld door maatje te worden van een eenzame oudere, iets leuks te organiseren voor de buurt, of lessen in digivaardigheden te geven in de bieb. MDT werkt vanuit co-creatie met een breed en divers netwerk (bestaande uit onder meer maatschappelijke organisaties, gemeenten, onderwijsinstellingen en ministeries), waarbij medewerkers van de Nationale Jeugdraad (NJR) en VrijwilligerswerkNL deel uitmaken van de directie.
- ✓ Jongerenparticipatie centraal stellen.
Het MDT-jongerenpanel voorziet de directie zowel gevraagd als ongevraagd van advies en is vertegenwoordigd in verschillende overlegstructuren, met als doel het jongerenperspectief structureel te borgen.

Het programmaplan 2026–2030 geeft richting aan de werkzaamheden van de directie.

Team Subsidies | Team Verduurzaming en Regionale Verankering

(mt-lid: Tasnim van den Hoogen)

Team Subsidies is verantwoordelijk voor het formuleren van de voorwaarden voor de financiering van organisaties die MDT-projecten uitvoeren. Het team ontwikkelt subsidieregelingen die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling van MDT, en die voorzien in de beoordeling van subsidieaanvragen (mede) door jongeren. Dit gebeurt in samenwerking met subsidieverstrekker DUS-I, jongeren en betrokken partners van MDT. Een tijdelijk opgaveteam werkt aan het ontwerp van een nieuw financieel instrumentarium dat aansluit bij de doelen uit het programmaplan 2026–2030.

Team Verduurzaming en Regionale Verankering werkt aan de verduurzaming van het MDT-programma in Nederland, inclusief Caribisch Nederland. Het team richt zich op het versterken van de samenwerking met het onderwijs, decentrale overheden, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven, fondsen en jongeren zelf. Dit zodat MDT beter aansluit bij de behoeften van jongeren in de regio en meer gezamenlijk (inhoudelijk en financieel) eigenaarschap ontstaat. Dit gebeurt op landelijk, regionaal, lokaal en projectniveau. Met de focus op verduurzaming in de regio.

Team Kwaliteit, Onderzoek en Leren (KOL) | Team Participatie, Samenwerken en Communicatie (PSC) (mt-lid: Daisy Satijn)

Team KOL richt zich op drie speerpunten:

- ✓ Kwaliteit versterken door normen te ontwikkelen, de uitvoering te monitoren en verbeteringen te faciliteren.
- ✓ Maatschappelijke impact meten middels onderzoek en monitoring, om gericht te sturen en resultaten zichtbaar te maken.
- ✓ Het ontwikkelen van een kennis- en leerplatform voor kennisdeling, een lerend netwerk en een centrale vindplaats, waarmee we gezamenlijke groei stimuleren. Dit alles met als doel dat jongeren een waardevolle ervaring opdoen en MDT kwalitatief hoogstaand blijft.

Team PSC is gericht op het beter later aansluiten van MDT bij de behoeften van jongeren, zodat steeds meer jongeren een passend MDT-traject kunnen volgen. Het team versterkt de betrokkenheid van jongeren en het netwerk door participatie en co-creatie structureel in te richten. En door via gerichte communicatie zowel de naamsbekendheid van MDT te vergroten als meer jongeren te bereiken. Het team sluit actief aan bij maatschappelijke vraagstukken en interdepartementaal beleid, onder meer door (interdepartementale) samenwerkingen aan te gaan. Zo vergroot het team de impact en inbedding van MDT.

Onderwijsraad

Voorzitter: Louise Elffers

Secretaris-directeur: Mirjam van Leeuwen

De Onderwijsraad geeft al meer dan honderd jaar advies over onderwijsbeleid en -wetgeving aan de regering, de Eerste en Tweede Kamer en soms ook aan gemeenten. Gevraagd en uit eigen beweging.

Adviezen

De raad kijkt naar de werking van het hele onderwijsstelsel en blikt daarbij zowel terug als ver vooruit. De focus ligt op de langere termijn. De raad agendeert, identificeert problemen en schetst perspectief met een verkenning of een advies. De raad let op kwaliteit, toegankelijkheid, doelmatigheid, keuzevrijheid, pluriformiteit, sociale samenhang, inclusie en democratie. Vanuit die waarden doet de raad aanbevelingen om de werking van het stelsel te verbeteren en goed onderwijs voor iedereen mogelijk te maken. De adviezen en verkenningen gaan over alle vormen van onderwijs voor kinderen, jongeren en volwassenen: van voorschoolse voorzieningen tot aan postuniversitair onderwijs en een leven lang ontwikkelen.

Positie

De raad is onafhankelijk. De adviezen zijn gebaseerd op wetenschappelijke kennis en inzichten en worden gevoed door kennis en ervaring uit de onderwijspraktijk en de praktijk van onderwijswetgeving en -beleid. Speciale vermelding verdient de JongerenOnderwijsraad. Daarin delen leerlingen en studenten van diverse leeftijden en schooltypen hun ervaringen en ideeën, en denken ze mee over de onderwerpen waarover de raad adviseert.

De raad heeft veel contact met de onderwijspraktijk. Voor de adviezen maakt de raad onder andere gebruik van veldraadplegingen en werkbezoeken. De raad haalt in gesprekken met leerlingen en studenten, docenten, bestuurders en experts informatie op voor de adviezen en benut deze gesprekken ook om te analyseren wat er breder speelt in het onderwijs en daarbuiten. Daarnaast benut de raad de expertise van andere adviesorganen en planbureaus. Omgekeerd deelt de raad zijn expertise met anderen, of wordt gezamenlijk advies uitgebracht. Als één van de grondleggers van Eunec, het internationaal verband van onderwijsraden, wisselt de raad ook kennis en expertise uit met andere adviescolleges in Europa en daarbuiten.

Samenstelling

De Onderwijsraad bestaat uit tien tot twaalf leden. Ze zijn onafhankelijk en vertegenwoordigen geen belangengroepen. In de raad zitten zowel professionals uit de onderwijspraktijk – zoals leraren, schoolleiders en bestuurders – als wetenschappers en leden met politiek-bestuurlijke expertise. Deze brede expertise zorgt ervoor dat er altijd vanuit meerdere invalshoeken – bijvoorbeeld onderwijskundige, economische, juridische en internationale – naar een onderwerp wordt gekeken.

Werkwijze

De Onderwijsraad adviseert regering en parlement op basis van een werkprogramma. Hiervoor kunnen de minister en het parlement adviesvragen aandragen. Buiten het werkprogramma kunnen de adviesvragers altijd aanvullende vragen stellen.

De raad heeft ook de wettelijke taak te adviseren op wetsvoorstellen. Voor advisering komen wetsvoorstellen in aanmerking die een wezenlijke verandering betekenen op het vlak van *governance*, sturing, toezicht en bekostiging, die raken aan artikel 23 van de Grondwet of die grote implicaties hebben voor de onderwijspraktijk.

Na het verschijnen van een advies moet de minister volgens de Kaderwet adviescolleges binnen 3 maanden in beide Kamers reageren op het advies.

College voor Toetsen en Examens

Voorzitter: John van der Vegt

Secretaris-directeur: Marc Spierings

Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) zorgt voor betrouwbare centrale examens en toetsen. Het CvTE is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo), dat valt onder ministeriële verantwoordelijkheid van de minister van OCW.

Het CvTE bestaat uit een college en een bureau. Het college bestaat uit een voorzitter, zes leden en zes plaatsvervangende leden. De leden komen uit de sectoren waarin de centrale examens en toetsen voorkomen. Of uit sectoren die als opvolgend onderwijs leerlingen ontvangen die een centrale toets of een centraal examen hebben gemaakt. Het college zet de koers uit van het CvTE, stelt officiële wettelijke regelingen vast en adviseert de bewindspersonen van OCW. Het college legt verantwoording af aan de bewindspersonen van OCW.

Het bureau van zo'n 90 medewerkers staat onder leiding van de secretaris-directeur en ondersteunt het college bij de uitvoering van zijn taken. Het bureau is onderdeel van de ambtelijke organisatie van OCW. Ruim 300 (vak)docenten, leerkrachten en deskundigen werken in deeltijd op detacheringsbasis voor het CvTE, in verschillende commissies. Zo'n 2.000 examenbetrokkenen uit het voortgezet onderwijs (vo) maken de afname van de staatsexamens voor vo mogelijk.

De inspectie van het onderwijs houdt toezicht op het CvTE.

De centrale examens en toetsen die onder de wettelijke taak van het CvTE vallen, zijn:

- ✓ De doorstroomtoets (DST) en leerlingvolgsystemen (LVS) in het primair onderwijs. Het CvTE is verantwoordelijk voor het erkennen en bewaken van de kwaliteit hiervan en voor de normering van de DST;
- ✓ centrale examens in het voortgezet onderwijs;
- ✓ staatsexamens in het voortgezet onderwijs;
- ✓ centrale examens Nederlandse taal en Engels in het mbo;
- ✓ staatsexamen Nederlands als tweede taal (Nt2).

Daarnaast speelt het CvTE een rol bij de centrale examens in het Caribisch gebied.

De minister stelt het examenprogramma vast per vak en schooltype. In de examenprogramma's staat op hoofdlijnen wat leerlingen moeten kennen en kunnen. Het CvTE beschrijft voor de centrale examens vo en mbo de examenstof in syllabi en stelt de examens en de normering vast. Bij de staatsexamens vo en Nt2 is het CvTE ook verantwoordelijk voor afname en diplomering, en DUO verzorgt de uitvoering.

Het CvTE is als kwaliteitsbewaker verantwoordelijk voor de toelating van toetsaanbieders en hun toetsen tot het stelsel van doorstroomtoetsen in het primair onderwijs. Daarnaast is het CvTE verantwoordelijk voor de normering van alle doorstroomtoetsen. Ook beoordeelt het CvTE de kwaliteit van toetsen uit leerlingvolgsystemen.

Het CvTE is betrokken bij de actualisatie van examenprogramma's in het voortgezet onderwijs en adviseert over ontwerp- en uitvoeringsvragen. Het CvTE adviseert vakvernieuwingscommissies in het vernieuwingstraject over (centrale) examinering en zorgt voor de samenstelling van nieuwe syllabi en de totstandkoming en beproeving van de nieuwe centrale examens.

Het CvTE voert regie op het programma Digitalisering Centrale Examens. Daarin oriënteert het zich in samenwerking met OCW, stichting Cito en DUO op de vernieuwing en uitbreiding van het digitale examenlandschap. Dit gebeurt om de betrouwbaarheid, stabiliteit en continuïteit van de centrale examens te kunnen blijven garanderen. En om deze eigentijds en authentiek te houden, zodat zij aansluiten bij de wereld van leerlingen en kandidaten, met name in het voortgezet onderwijs.

Directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Directeur: Heidi Boussen

De directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering (HO&S) draagt zorg voor een goed functionerend hogeronderwijsbestel. Tot het werkterrein van de directie behoren het hoger beroepsonderwijs, het wetenschappelijk onderwijs en de studiefinanciering (mbo, hbo en wo). De directie zet zich in voor de kwaliteit, de (financiële) toegankelijkheid en doelmatigheid van het hoger onderwijsstelsel. Elk mt-lid binnen de directie stuurt verschillende teams aan.

Team Studiefinanciering, team Doorstroom en Toegankelijkheid en team Strategische beleidscyclus (mt-lid: Jochem van der Veen)

- ✓ *Team Studiefinanciering* maakt het onderwijs financieel toegankelijk voor mbo-, ho- en wo-studenten. Onder meer door het wetsvoorstel tegemoetkoming leenstelselgeneratie en controles van de uitwonendenbeurs.
- ✓ *Team Doorstroom en Toegankelijkheid* zet zich in voor een toegankelijk en inclusief hbo en wo-stelsel. Dit team werkt onder meer aan studentenwelzijn, stagevergoedingen en voorzieningen voor studenten met een ondersteuningsbehoefte.
- ✓ *Team Strategische beleidscyclus* is onder andere verantwoordelijk voor directiebrede producten en strategieontwikkeling, inwerkproducten nieuw kabinet, beleidsbrieven.

Team Governance en Kwaliteitszorg, team Digitalisering en team Sociale Veiligheid (mt-lid: Margo van Oosterhout)

- ✓ *Team Governance en Kwaliteitszorg* werkt aan het borgen van een passende (sturings)positie en goede onderwijskwaliteit. Onder meer door het borgen van passende governance, toekomstbestendige kwaliteitszorg, het Programma Uitvoering en Toezicht WHW en de Variawet.
- ✓ *Team Digitalisering* zorgt dat instellingen in het hoger onderwijs de kansen van digitalisering benutten. Onder meer verantwoordelijk voor de implementatie van de NIS-2 richtlijn en voor NGF-programma Npuls.
- ✓ *Team Sociale Veiligheid* (gezamenlijk met OWB) geeft uitvoering aan de integrale aanpak sociale veiligheid, onder andere door het wetsvoorstel zorgplicht en aandacht voor antisemitisme en protesten.

Team Opleidingsaanbod en Stelsel en Team Lerarenopleidingen (mt-lid: Hubert-Jan Albert)

- ✓ *Team Opleidingsaanbod en Stelsel* staat voor een transparant, evenwichtig en toekomstbestendig stelsel. Werkt onder meer aan opleidingsaanbod, aansluiting op de arbeidsmarkt en tekortsectoren, macrodoelmatigheid, Leven Lang Ontwikkelen (LLO).
- ✓ *Team Lerarenopleidingen* werkt aan de versterking van de kwaliteit van de lerarenopleidingen en de aanpak van de tekorten. Taken zijn onder andere de bevordering van de instroom, kwaliteit van lerarenopleidingen en de Nationale Aanpak Professionalisering leraren.

Team Internationalisering, taskforce Beheersing internationale studentenstromen en Databeleid, Onderzoekcoördinatie en DUO (mt-lid: Manuel Buitenhuis)

- ✓ *Team Internationalisering* bevordert de Nederlandse belangen in de Europese Unie en in het Bolognaproces. Onder meer verantwoordelijk voor de (internationale) talentstrategie, gebalanceerde mobiliteit, belangenbehartiging in de EU en het Bolognaproces.
- ✓ *Taskforce Beheersing internationale studentenstromen* werkt aan een strategische, meer gerichte inzet op internationalisering en de uitwisseling van talent. Onder meer via de Wet Internationalisering in Balans (WIB) en begeleiding zelfregie hogescholen en universiteiten, de vaststelling AMvB en de regeling Toets Anderstalig Onderwijs (TAO).
- ✓ *Databeleid, Onderzoekcoördinatie en DUO* werkt onder andere aan de kwaliteit van de beleidscyclus, professionalisering opdrachtgeverschap DUO, het voorzien in de databehoefte en onderzoekscoördinatie.

F-Team, team Bekostiging en team Flexibilisering (mt-lid: Taco Fens)

- ✓ Het F-Team ondersteunt de hele directie met de P&C-cyclus, financial control en beleidscontrol. Onder andere verantwoordelijk voor: begrotingscyclus, beleidsregel publiek-privaat, nationaal versterkingsplan microchip-talent en beleidscontrol.
- ✓ *Team Bekostiging* is verantwoordelijk voor de bekostiging van de ho-instellingen en de academische ziekenhuizen. Onder meer door verkenning van stabiele en toekomstbestendige bekostigingssystematiek, borgen juridische grondslag bekostiging, hoogte collegegeld.
- ✓ *Team Flexibilisering* gaat de kansen en bedreigingen na van flexibilisering voor de borging van de publieke belangen. Werkt onder meer aan beleidsverkenning flexibilisering, evaluatie wet leeuuitkomsten.

Directie Middelbaar Beroepsonderwijs

Directeur: Henrike Karreman

In 2026 neemt de directie MBO een aantal fundamentele besluiten over een toekomstbestendige inrichting van het mbo-stelsel. Voor de zomer kiezen we hoe we de systematiek van de bekostiging aanpassen. We starten vervolgens het wetgevingstraject zodat de nieuwe bekostiging in 2029 in werking treedt. Daarnaast zetten we in op meer zicht en grip op de onderwijskwaliteit in het mbo, en zetten we de uitvoering van de werkagenda en het stagepact voort in 2026. De prioriteiten van het nieuwe kabinet passen we hier uiteraard in.

De directie bestaat uit vier clusters: een besturingscluster en drie beleidsinhoudelijke clusters.

Cluster Gelijke Kansen (mt-lid: Boudewijn Bakker)

Het team Student en het team Leven Lang Ontwikkelen en Basisvaardigheden Volwassenen zetten zich gezamenlijk in voor een onderwijsstelsel waarin leren en ontwikkelen voor iedereen toegankelijk is. Het team Student richt zich op het tijdig signaleren van knelpunten en het bieden van passende ondersteuning aan mbo-studenten, zodat belemmeringen voor studiesucces en persoonlijke ontwikkeling worden weggenomen. Aanvullend hierop werkt het team Leven Lang Ontwikkelen en Basisvaardigheden Volwassenen aan het structureel verankeren van bij- en omscholing voor alle volwassenen, met specifieke aandacht voor volwassenen met beperkte basisvaardigheden.

Cluster Onderwijs – arbeidsmarkt (mt-lid: Wouter van de Sande)

Het cluster is verantwoordelijk voor een goede aansluiting van het mbo op de arbeidsmarkt, zodat studenten worden opgeleid voor de arbeidsmarkt van de toekomst. We bevorderen dat er meer studenten worden opgeleid voor de maatschappelijke opgaven waar Nederland voor staat, zoals de zorg en de energietransitie. Dat doen we door in te zetten op goede loopbaanoriëntatie en -begeleiding en door keuzes te maken in het opleidingsaanbod van de scholen. Met de doorontwikkeling van de kwalificatiestructuur zorgen we dat studenten in het mbo de juiste vaardigheden leren om op de steeds veranderende arbeidsmarkt aan de slag te gaan. En we zetten ons ervoor in dat studenten voldoende, kwalitatief goede stages kunnen lopen waar zij niet gediscrimineerd worden en een passende stagevergoeding ontvangen.

Cluster Onderwijskwaliteit, -personeel en -innovatie (mt-lid: Raquel Haakmat)

Dit cluster zet zich in op voldoende, goed opgeleide (gast)docenten en instructeurs in het mbo en op meer leren en innoveren door dit onderwijspersoneel, zowel individueel als in onderwijsteams, binnen de mbo-instellingen. Ook is dit cluster verantwoordelijk voor de ontwikkeling van goed onderwijs, een passende examinering, toereikend toezicht en een goed werkende governance. Het cluster werkt aan goed onderwijs in de basisvaardigheden: het taal-, reken- en burgerschapsonderwijs, aan de borging van een goede examinering en aan een helder vrijstellingenbeleid. Ook wordt de vinger aan de pols gehouden bij wat scholen nodig hebben om kwalitatief goed onderwijs in de praktijk te brengen.

Cluster Besturing, financiën en juridische zaken (mt-lid: Marius de Beij)

Het cluster Besturing, financiën en juridische zaken ondersteunt de directie bij de ontwikkeling en uitvoering van goed onderbouwd en uitvoerbaar mbo-beleid. Dit houdt o.a. in: advisering over financiële vraagstukken en (nieuwe) wet- en regelgeving voor het mbo, beschikbaarheid en inzet van (wetenschappelijke) kennis en data. Daarnaast is er een landelijk dekkend team van accountmanagers dat fungeert als eerste aanspreekpunt voor mbo-instellingen en de verbinding vormt tussen OCW en het veld.

Directie Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Directeur: Oscar Delnooz

De directie is verantwoordelijk voor het onderzoeks- en wetenschapsbeleid en is mede verantwoordelijk voor het Europese onderzoeks- en innovatiebeleid.

Team Onderzoek en Maatschappij (mt-lid: Martijn Poel)

Het doel is: het versterken van de verbinding tussen wetenschap en samenleving door een sterke kennisbasis van fundamenteel, praktijkgericht en toegepast onderzoek, o.a. door sectorplannen en de Nationale Wetenschapsagenda. Belangrijke uitdagingen worden: het versterken van het concurrentievermogen en defensie en weerbaarheid.

Team Onderzoeksinfrastructuur (mt-lid: Martijn Poel)

Het team richt zich op stabiele en langdurige toegang van onderzoekers tot een fundamentele en toegepaste onderzoeksinfrastructuur, zowel nationaal als internationaal. Het team vertegenwoordigt Nederland in grootschalige onderzoeksfaciliteiten. Dit is van belang om als Nederland toegang te blijven houden tot de beste kennis én te zorgen voor een autonome (Europese) kennispositie.

Nationaal Groeifonds Einstein Telescope (mt-lid: Martijn Poel)

Verantwoordelijk voor de Nederlandse inzet om de Einstein Telescope (ET) naar de EMR-regio te halen. Cruciaal is de samenwerking met Limburg, België en Duitsland. Van belang is ook om te zorgen dat er nu al voldoende praktisch geschoold talent is en dat de Nederlandse industrie en kennisinstellingen maximaal kunnen profiteren van de ET.

Team Financiën, Monitoring en Evaluatie en Inkoop (plv. directeur: Constantijn Heemskerk)

Begrotings- en jaarrekeningcyclus. Evaluatie van beleid, evaluatiecyclus, onderzoeks-coördinatie, uitkomsten van beleid. Juridische advisering en wetgeving.

Team Talent Accounts en Stelsel (plv. directeur: Constantijn Heemskerk)

Het doel is een sterk stelsel van ongebonden en thematisch onderzoek, en wetenschap als geheel. Daartoe onderhoudt het team relaties met veldpartijen, waaronder de Kenniscoalitie. Nederland is een kweekvijver voor onderzoekstalent in alle fases van de carrière. Het is belangrijk een inclusieve, veilige en diverse leer- en werkomgeving te hebben, waarin iedereen zich kan ontplooiën. Het aantrekken van internationale wetenschappers t.b.v. het Nederlandse concurrentievermogen, weerbaarheid en strategische autonomie, wordt in toenemende mate belangrijk.

Team Sociale Veiligheid (mt-leden: Susanne Caarls – OWB en Margo van Oosterhout - HO&S)

Dit gezamenlijke team HO&S/OWB geeft uitvoering aan de integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en de wetenschap, de omgang met protesten op de campussen en bestrijding van antisemitisme in het hbo/wo. De belangrijkste dossiers zijn: de integrale aanpak sociale veiligheid, wetsvoorstel zorgplicht en antisemitisme.

Team EU en Internationaal (mt-lid: Susanne Caarls)

Het belangrijkste doel is een toekomstgericht 10e Kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (nu € 97 mld.) en Concurrentiefonds, met daarin leidend: excellentie en impact.

Team Kennisveiligheid en Team Screening (mt-lid: Machteld Haaksman)

Borgen van veilige kennisontwikkeling in internationale en nationale samenwerking in het hoger onderwijs en (toegepaste) wetenschap, met een gezonde balans tussen kansen en risico's. Het team werkt aan het voorkomen van weglekken van strategische kennis. Van belang is te zorgen voor een nationaal level playing field met het veiligheidsbeleid t.a.v. het nationale bedrijfsleven en het internationale beleid t.a.v. kennisveiligheid.

Directie Emancipatie

Directeur: Esther van Dijk

De opdracht van de directie Emancipatie is: 'het realiseren van gelijkheid tussen mannen en vrouwen (gendergelijkheid), en gelijkheid voor lhbtq+-personen zodat zij op een volwaardige, gelijke, en veilige manier kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarbij wordt iedereen gelijk behandeld, en heeft iedereen keuzevrijheid en zelfbeschikking om het leven in te richten zoals diegene dat zelf wil (met inachtneming van de rechten van anderen)'.

Het emancipatiebeleid komt o.a. voort uit Grondwet Art. 1, Wgb, Awgb en internationale afspraken waar NL zich aan heeft verbonden zoals de Universele verklaring van de rechten van de mens, Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, Verdrag van Istanbul, SDG's en CSW/ Bpfa.

De directie Emancipatie is een rijksbreed coördinerende directie. Dit betekent het agenderen, aanjagen en coördineren van emancipatiebeleid op verschillende beleidsterreinen zoals veiligheid, onderwijs, arbeid en gezondheid. De totstandkoming van dit beleid en bijbehorende wetgeving wordt gedaan door departementen die primair verantwoordelijk zijn voor deze beleidsterreinen. De belangrijkste instrumenten van de directie Emancipatie hierbij zijn bekostiging van het maatschappelijk middenveld, projectsubsidies, opdrachten en decentrale uitkeringen.

Directie Emancipatie bestaat uit twee afdelingen die verder onderverdeeld zijn in clusters.

MT lid/plv. directeur Bart van den Berg

Hieronder vallen clusters Gelijke behandeling, Onderwijs en Jeugd, Veiligheid en Gender, Veiligheid lhbtq+ en Zorg & Welzijn.

Belangrijke thema's hierbinnen zijn:

- ✓ Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (2022–2026)
- ✓ Plan van aanpak 'Stop Femicide!'
- ✓ Implementatie richtlijn geweld tegen vrouwen
- ✓ Programma Veilige Steden
- ✓ Programma Regenboogsteden
- ✓ Versterkte aanpak veiligheid lhbtq+ personen
- ✓ Sociale veiligheid en acceptatie in het onderwijs
- ✓ Stimuleren van vrij, kansrijke school- en beroepskeuze
- ✓ Meer meisjes in de techniek
- ✓ Stimuleren van gelijke kansen en behandeling in de zorg: o.a. Landelijk Platform Transgenderzorg, Gender en Gezondheid, Nationale Strategie vrouwengezondheid

MT lid Lisette Kuiper

Hieronder vallen clusters Algemeen, Strategie en Onderzoek, Arbeid, inkomen en bestaanszekerheid en Internationaal. Belangrijke thema's hierbinnen zijn:

- ✓ Gelijke kansen op de arbeidsmarkt en werkvloer
- ✓ Verbeteren randvoorwaarden voor de combinatie van arbeid en zorg
- ✓ Voortgang vrouwen in topposities
- ✓ Implementatie EU Richtlijn loontransparantie
- ✓ Financiële onafhankelijkheid van vrouwen vergroten
- ✓ Meer uren werken
- ✓ Emancipatie en het Caribisch gebied
- ✓ Emancipatiemonitor en LHBTIQ+ monitor
- ✓ Internationale inzet gender en lhbtq+ emancipatie, waaronder verdragsdialogen, bilaterale contacten gelijkgestemde lidstaten, beschermen overeengekomen rechten en taal en bijeenkomsten zoals (in)formele Raden en de jaarlijkse VN-bijeenkomst Commission on the Status of Women

Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie

Voorzitter: Mirjam van Praag

Secretaris-directeur: Annelieke van der Giessen

Taken

De Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) is een onafhankelijk adviescollege met de wettelijke taak om de regering en het parlement te adviseren over wetenschap, technologie en innovatie. De raad levert gevraagd en op eigen initiatief adviezen zonder dat de raad daarbij een specifieke achterban vertegenwoordigt. De adviezen bieden beleidsperspectieven waarmee de regering en het parlement het beleid voor wetenschap, technologie en innovatie kunnen versterken en – waar nodig – veranderen. De raad doet dit met bijzondere aandacht voor de inzet van wetenschap, technologie en innovatie voor het oplossen van complexe, maatschappelijke uitdagingen en het versterken van het innovatievermogen van mensen, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties, die gezamenlijk werken aan een florerend Nederland. De raad valt onder de verantwoordelijkheid van de ministers van OCW en EZ.

Samenstelling raad *(voorzitter prof. dr. Mirjam van Praag)*

De raad bestaat uit een voorzitter en maximaal negen leden, die allen ruime ervaring hebben in de maatschappij, industrie of wetenschap. De raad beschikt daardoor over een brede kennis- en expertisebasis, en staat in verbinding met een breed netwerk binnen het bedrijfsleven, innovatieve organisaties en onderzoeks- en kennisinstellingen. Zij zijn op persoonlijke titel lid van de AWTI en worden op voordracht van de ministerraad bij Koninklijk Besluit benoemd. Eenmaal per maand komt de raad bijeen.

Het bureau *(secretaris-directeur Annelieke van der Giessen)*

De raad wordt in zijn werkzaamheden ondersteund door het bureau, onder leiding van de secretaris-directeur. Het bureau bestaat naast een secretaris-directeur uit raadsmedewerkers (adviseurs) en een secretariaat. De raadsmedewerkers bereiden de adviezen van de raad voor. Het secretariaat zorgt voor ondersteuning en advisering op het gebied van onder andere facilitaire diensten, huisvesting, informatiebeveiliging, inkoop en financiën, communicatie en managementondersteuning.

Werkwijze

De raad heeft een jaarlijks werkprogramma dat wordt opgesteld in overleg met de ministeries van OCW en EZ. Naast de grotere, geplande adviezen in het werkprogramma verschaft de raad informatie over actuele onderwerpen aan de regering en het parlement via briefadviezen en via position papers en factsheets. Bovendien draagt de raad bij aan paneldiscussies, technische briefings en andere inhoudelijke bijeenkomsten. Ook werkt de raad samen met andere adviesraden aan gezamenlijke producten en is er regelmatig contact met verwante organisaties uit andere landen.

Verskil met andere organisaties

De opdracht van de AWTI verschilt van andere kennisorganisaties voor wetenschap, technologie en innovatie. Verschillen zijn:

- ✓ De raad legt geen verantwoording af aan een achterban. Organisaties als de VSNU, de KNAW, de Vereniging Hogescholen en VNO-NCW doen dat wel.
- ✓ Adviseren staat voorop in de opdracht. Publieke kennisorganisaties als het Rathenau Instituut en TNO zijn op onderzoek gericht, waar soms ook beleidsadvies uit voortvloeit.

Directie Erfgoed en Kunsten

Directeur: Christianne Mattijssen

De directie Erfgoed en Kunsten (E&K) is verantwoordelijk voor podiumkunsten, beeldende kunst, erfgoed (monumenten, archeologie en musea), cultuurbeoefening (cultuureducatie, cultuurparticipatie, immaterieel erfgoed, amateurkunst), internationaal cultuurbeleid, de samenwerking met het Caribisch deel van het Koninkrijk, erfgoed & leefomgeving en thema's als duurzaamheid, arbeidsmarkt en ondernemerschap.

De directie bestaat uit drie afdelingen. Binnen de drie afdelingen wordt gewerkt in vaste teams, die zich op verschillende opgaven/dossiers van de directie richten. Een aantal teams werkt directieoverstijgend.

Afdeling Arbeidsmarkt Podiumkunsten Beeldende Kunst (mt-lid: Dennis Stam)

De afdeling richt zich op de professionele kunsten en is verantwoordelijk voor het stelsel waarbinnen de minister van OCW verantwoordelijk is voor een levendig en gevarieerd cultureel aanbod. Daarbinnen coördineert de afdeling de inhoudelijke opdracht en relatie met de rijkscultuurfondsen en de overleggen met andere overheden over het culturele stelsel. De afdeling is beleidsmatig verantwoordelijk voor de sectoren podiumkunsten en beeldende kunst, en circa zestig subsidierelaties met instellingen op dat gebied.

Ook wordt gewerkt aan het verbeteren van de arbeidsmarkt voor werkenden in de culturele sector, onder meer door aandacht voor eerlijke betaling en sociale veiligheid. Verder draagt het team bij aan het versterken van het ondernemerschap en de geefcultuur.

Afdeling Algemeen Beleid (mt-lid: Cathalijne Poppe)

De afdeling Algemeen Beleid werkt aan een stelsel voor cultuur- en erfgoedbeoefening in het Koninkrijk, zodat iedereen een leven lang cultuur en erfgoed kan beoefenen via cultuureducatie, erfgoedparticipatie, immaterieel erfgoed, cultuurparticipatie, talentontwikkeling en amateurkunst.

De afdeling heeft daarnaast een directiebrede opdracht op het terrein van de samenwerking met het Caribisch deel van het Koninkrijk en voor internationale samenwerking. We zorgen voor een goede aansluiting van ons beleid op het Caribisch deel van het Koninkrijk. Ook de inhoudelijke inzet van de directie in multilaterale verbanden (Europese Unie, Unesco, Raad van Europa, G20) wordt vanuit deze afdeling voorbereid. Tot slot werken we via het Internationaal Cultuurbeleid aan de versterking van de Nederlandse culturele sector in het buitenland. Dit is een gedeeld beleidskader met het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Afdeling Sectoraal Beleid (mt-lid: Remko de Haan)

De afdeling Sectoraal Beleid is verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling ten aanzien van ons cultureel erfgoed en draagt zorg voor een goede uitvoering van de Erfgoedwet en de betreffende onderdelen van de Omgevingswet. Het Rijk is stelselverantwoordelijk en heeft een specifieke verantwoordelijkheid ten aanzien van de rijkscollectie – die wordt beheerd door de rijksmusea, het archeologiestelsel en de rijksmonumenten – maar ook ten aanzien van beschermde stads- en dorpsgezichten, het Werelderfgoed en het beschermde immaterieel erfgoed.

Samen met de andere ruimtelijke departementen wordt gewerkt aan de totstandkoming van de nota Ruimte. Daarnaast wordt vanuit een (tijdelijk) team duurzaam ingezet op verduurzaming van de cultuursector.

Directie Media en Creatieve Industrie

Waarnemend directeur: Suzanne Hafidi-Gevers

De directie Media en Creatieve Industrie (M&C) is verantwoordelijk voor het beleid op het terrein van Media, Archieven, Bibliotheken, Letteren en Creatieve Industrie. Doel van de directie is het waarborgen van een onafhankelijk, gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig media- en informatieaanbod, dat toegankelijk is en blijft voor alle lagen van de bevolking. Het beleid omvat de volgende disciplines: media, creatieve industrie, e-cultuur, archieven, bibliotheken en letteren.

De media- en informatie-industrie en het gebruik is sterk aan het veranderen. Digitalisering, internationalisering en commercialisering zijn geen trends meer, maar ontwikkelingen die de mediamarkt (audiovisueel en print) ingrijpend veranderen. De samenhang van beleid en wetgeving op het terrein van vrijheid van informatie (mediawet, auteursrecht, archieven, privacybescherming, etc.) neemt toe en vraagt om sterkere coördinatie. Het belang van de creatieve industrie blijft groeien.

Afdeling Mediabeleid (mt-lid: Ernest Slot)

De afdeling is verantwoordelijk voor het beleid op het gebied van de drie publieke omroepstelsels (landelijke, regionale en lokale omroepen), onafhankelijke (onderzoeks)journalistiek, mediawijsheid, persveiligheid en internationaal mediabeleid. Daarnaast werkt de afdeling met andere departementen samen op thema's als regulering van big-tech bedrijven, tegengaan van desinformatie en bescherming van minderjarigen in de online omgeving.

Afdeling Informatie- en Bibliotheekbeleid (mt-lid: Suzanne Hafidi-Gevers)

De afdeling is verantwoordelijk voor het beleid op het gebied van archieven, letteren en bibliotheken. Daarnaast is de afdeling verantwoordelijk voor de coördinatie van enkele DGCM-brede dossiers, zoals de digitale transformatie van de culturele en creatieve sector, digitaal erfgoed, de inzet in het Caribische deel van het Koninkrijk en weerbaar erfgoed.

Afdeling Financiën en Control (mt-lid: Jeroen Debets)

De afdeling is de financiële afdeling van de directie Media en Creatieve Industrie en de directie Erfgoed en Kunsten. De afdeling is verantwoordelijk voor de beleidscontrol en voor de financieel-strategische beleidsadviesing van beide directies. Daarnaast zijn enkele directie-overstijgende taken bij de afdeling belegd, zoals het begrotingsproces, de financiële uitvoering en de coördinatie voor begrotingsartikelen XIV (Cultuur) en XV (Media), het financieel beheer op artikel 14 en 15, het opstellen en actualiseren van de bestedingsplannen en toezicht.

Team Creatieve Industrie (mt-lid: Saskia Jongma)

De afdeling is verantwoordelijk voor beleidsontwikkeling en implementatie (stimuleren, registreren, financieren) gericht op het versterken van drie culturele en creatieve sectoren:

- ✓ audiovisueel aanbod (o.a. films, series en documentaires)
- ✓ digitale Cultuur en CIIC (o.a. immersieve technieken en gaming)
- ✓ ontwerp in al zijn vormen (o.a. architectuur, design en ruimtelijk ontwerp).

Verbeeldings- en ontwerpkraft spelen daarnaast steeds vaker een rol bij het vinden van oplossingen voor complexe maatschappelijke vraagstukken (woningbouw, zorg, defensie) en bij het doorontwikkelen van technologische innovatie naar succesvolle toepassingen (verdienvermogen). De afdeling stimuleert dit in interdepartementale trajecten. Daarnaast werkt de afdeling aan een aantal afdelings- en directie-overstijgende thema's, zoals publieke waarden, AI en auteursrecht en internationalisering. Ten slotte neemt de afdeling de coördinatie van de rijkscultuurfondsen en Creative Europe/Agora (EU) voor haar rekening.

Secretariaat (vacature voor coördinator, p-verantwoordelijkheid bij mt-leden)

Het secretariaat verzorgt voor de vier afdelingen van de directie de managementondersteuning voor de directeur en de vijf mt-leden. Vraagstukken op het gebied van huisvesting, on- en offboarding, informatiebeveiliging, privacy en AVG, inkoop en facturatie en parlementaire coördinatie worden verricht door de directiesecretaris en de coördinator Informatieprocessen.

Directie Internationaal Beleid

Directeur: Nathalie Jaarsma

De directie IB levert de expertise binnen OCW op het gebied van buitenlandbeleid, de nationale context van de internationale partners van Nederland en het beleid en de besluitvorming van multilaterale organisaties. We brengen op alle beleidsdomeinen van OCW strategische internationale perspectieven in en werken daarbij samen met alle beleidsdirecties en in nauw contact met BZ. We geven vorm aan de internationale strategie van OCW, stellen prioriteiten en sturen op de internationale agenda van de organisatie en van onze bewindspersonen.

Afdeling Europa (afdelingshoofd: Annemarie de Ruiter)

De afdeling Europa is onder meer de EU-motor van het ministerie en werkt dagelijks aan de 'Haagse afstemming' op de EU-dossiers, de voorbereiding van de EU-Raad voor onderwijs, jeugd, cultuur en sport en de aansturing van de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EU op de OCW-onderwerpen. Het realiseren van de OCW EU-prioriteiten zijn daarbij het uitgangspunt. In 2029 zal Nederland voorzitter zijn van de EU. Dit jaar start de voorbereiding daarvoor, gecoördineerd door IB.

Daarnaast werkt de afdeling ook aan de bilaterale relaties binnen Europa, waarbij België, Duitsland en Frankrijk als prioriteitslanden zijn gedefinieerd. Voor overige Europese landen is er inzet op specifieke beleidsonderwerpen of om diplomatieke redenen.

Binnen de afdeling ligt ook de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering. Daarbij wordt de directie ondersteund en geadviseerd op het gebied van financiën & compliance, juridische zaken en beleidsuitvoering. Ook worden de dienstreizen van het bestuursdepartement (deels) geboekt en beoordeeld.

Afdeling Mondiaal en Caribisch Gebied (afdelingshoofd: Lenny Verloop-van der Spek)

Binnen de afdeling wordt gewerkt aan de strategische relaties met OCW-prioriteitslanden buiten de EU, waaronder de VS, China en Japan. De afdeling onderhoudt diplomatieke contacten, organiseert inkomende en uitgaande (ministeriële) bezoeken en coördineert de Internationale Kennis- en Talentstrategie (IKT) en het bijhorende netwerk van Onderwijs- en Wetenschapsattachés (OWA's) op Nederlandse ambassades wereldwijd.

Op het gebied van multilaterale organisaties is de minister van OCW eerstverantwoordelijke voor UNESCO. De afdeling Mondiaal doet de coördinatie van de Nederlandse inzet in UNESCO, en de OCW-inzet in de Raad van Europa en de bredere thema's als mensenrechten, mensenrechtenverdragen, SDG's en verschillende veiligheidsdossiers.

Voor het Caribisch gebied is de inzet van de afdeling tweeledig. Er is intensieve samenwerking op de OCW-terreinen met Caribisch Nederland (CN): Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Hiervoor wordt

nauw samengewerkt met de OCW-afdeling in Caribisch Nederland. Belangrijke onderwerpen zijn: het begeleiden van inkomende studenten uit CN en de onderwijshuisvesting. Daarnaast is er samenwerking met de andere landen binnen het Koninkrijk: Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Belangrijkste onderwerpen hierbij zijn: het vergroten van het studiesucces van Caribische studenten, verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, terugdringen van braindrain en het slavernijverleden. Belangrijk instrument hiervoor is het vierlandenoverleg waar MOCW aan deelneemt op het ministeriele niveau.

Afdeling HR en Internationale Uitzendingen

IB is de thuisbasis voor alle gedetacheerde OCW'ers in het buitenland, waaronder de Onderwijs- en Wetenschap Attaches (OWA's), de attachés bij de PV EU en PV UNESCO en voor het OCW-team bij de Rijksdienst Caribisch Nederland op Bonaire, Saba en Sint Eustatius. IB geeft invulling aan de aanvullende HR-ondersteuning die bij een buitenlandse plaatsing komt kijken.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Directeur: Susan Lammers

De toekomst een verleden geven en het verleden een toekomst: dat is de missie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). De dienst is zowel Rijkskennisinstelling als Rijksuitvoeringsorganisatie en voert de Erfgoedwet, de Omgevingswet en het erfgoedbeleid van OCW uit. De werkzaamheden zijn veelal gebaseerd op verplichtingen uit internationale verdragen. Ook voert de RCE specifieke beleidsopdrachten uit als antwoord op maatschappelijke opgaven of ter vernieuwing van de erfgoedzorg, zoals zorgen voor veilig erfgoed, verduurzaming, herstel bevingsschade Groningen of erfgoedparticipatie. Hierbij wordt samengewerkt met publieke en private partners in het veld. De RCE geeft daarmee vorm aan de stelselverantwoordelijkheid van de minister van OCW en is organisatorisch gepositioneerd als directie binnen het Directoraat Generaal Cultuur en Media. De dienst heeft zo'n 375 fte, verspreid over het hoofdkantoor en het Collectie Centrum Nederland in Amersfoort en het Rijkserfgoedlaboratorium in Amsterdam. De RCE houdt zich bezig met de domeinen *gebouwd en groen erfgoed*, *archeologie*, *roerend erfgoed* en *landschap en leefomgeving*:

Gebouwd en groen erfgoed (ongeveer 62.000 gebouwde Rijksmonumenten):

- ✓ Uitvoeren van de wettelijke plicht om advies te geven aan medeoverheden en eigenaren, bijvoorbeeld bij omgevingsvergunningen en ingrijpende wijzigingen aan rijksmonumenten.
- ✓ Uitvoeren van structurele subsidieregelingen voor het in stand houden van rijksmonumenten en voor herbestemming, verduurzaming en incidentele restauratie (ongeveer 150 miljoen euro op jaarbasis).
- ✓ Aanwijzen van nieuwe monumenten, zoals post '65-gebouwen, watersnoodgeschenkoningen of militair erfgoed.
- ✓ Beheren van het Rijksmonumentenregister.
- ✓ Ontwikkelen en toegankelijk maken van kennis, doen en bevorderen van onderzoek.
- ✓ Archeologie (ongeveer 1.500 archeologische Rijksmonumenten):
- ✓ Zorgen voor erfgoed op land, in de grond en maritiem onder water.
- ✓ Adviseren van medeoverheden en eigenaren over omgevingsvergunningen. Bij wijzigingen aan archeologische rijksmonumenten beoordeelt de RCE als bevoegd gezag de vergunningsaanvraag.
- ✓ Ontwikkelen en beheren van het digitaal archeologisch informatiesysteem.
- ✓ Ontwikkelen en toegankelijk maken van kennis, doen en bevorderen van onderzoek.

Landschap en leefomgeving:

- ✓ Leveren van kennis over de landschappelijke waarde van stad, land en water. Deze kennis wordt ingezet voor ruimtelijke aanpassingen.
- ✓ Nauw volgen van de transities in de leefomgeving om de impact op erfgoed te kunnen inschatten en deze transities erfgoedinclusief vorm te geven.
- ✓ Adviseren over de bescherming en ontwikkeling van de nationale erfgoedgebieden zoals de werelderfgoederen of de waardevolle cultuurlandschappen uit de Nota Ruimte.
- ✓ Verzamelen en monitoren van gegevens over landschappelijk erfgoed, ontwikkelen en toegankelijk maken van kennis, doen en bevorderen van onderzoek.

Roerend erfgoed:

- ✓ Beheren van de rijkskunstcollectie (129.000 objecten) in Collectie Centrum Nederland en jaarlijks 30% hiervan in bruikleen geven aan musea en publieke instellingen.
- ✓ Materiaaltechnisch onderzoek voor conservering of restauratie van objecten.
- ✓ Ontwikkelen en toegankelijk maken van kennis over beheer, behoud en digitale ontsluiting van roerend erfgoed aan musea, particulieren en private organisaties.
- ✓ Doen van herkomstonderzoek.

De directie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bestaat uit algemeen directeur Susan Lammers en Arjan de Zeeuw, directeur Kennis & Advies.

De Algemeen directeur heeft in haar portefeuille gebouwd, groen en roerend erfgoed, en de wettelijke taken en brede bedrijfsvoering. De afdelingen die zij aanstuurt zijn:

- ✓ Strategie en Internationaal (afdelingshoofd: Mark Stafleu)
- ✓ Monumenten (afdelingshoofd: Rob Smouter)
- ✓ Roerend (afdelingshoofd: Iris Looman)
- ✓ Kunstcollecties (afdelingshoofd: Zeph Benders)
- ✓ Rijkserfgoedlaboratorium (afdelingshoofd: Edwin Buijsen)
- ✓ Wettelijke Taken (afdelingshoofd: Gerrit Lensink)
- ✓ Juridische zaken (afdelingshoofd: Nicole Heukelom)
- ✓ Bedrijfsvoering (afdelingshoofd: Jasper Bendermacher)
- ✓ Communicatie (afdelingshoofd: Michiel Haighton)

De directeur Kennis & Advies heeft in zijn portefeuille archeologie, landschap en leefomgeving, en de informatievoorziening. Onder hem vallen de afdelingen:

- ✓ Archeologie (afdelingshoofd: Bjørn Smit)
- ✓ Landschap (wnd. afdelingshoofd: Linde Egberts)
- ✓ Regio Midden-Zuid (afdelingshoofd: Leonard de Wit)
- ✓ Regio Noord-West (afdelingshoofd: Marjorie Verhoek)
- ✓ Regio Noord-Oost (afdelingshoofd: Marjolein Verschuur)
- ✓ Bibliotheek en Archiefcollecties (afdelingshoofd: Jinna Smit)
- ✓ Informatievoorziening (afdelingshoofd: Robin van Kampen)

Nationaal Archief

Algemeen directeur, tevens algemene rijksarchivaris: Afelonne Doek

De missie van het Nationaal Archief (NA) is ieders recht op informatie te dienen. Het NA beheert de archieven van de landelijke overheidsorganisaties en maakt ze toegankelijk, online en in de studiezaal. Het NA beheert ook archieven van maatschappelijke organisaties en personen die van nationaal belang zijn of zijn geweest. Het NA heeft hiermee een belangrijke publieks- en kennisfunctie. Het NA heeft wettelijke taken van de selectie van en advisering over archieven, waarbij de aandacht verschuift van papieren naar digitale archiefvorming en digitaal beheer. Het NA werkt samen met de elf Regionale Historische Centra (RHC's), waar ook rijksarchieven worden beheerd, en met nationale en internationale instellingen, binnen en buiten de archiefsector. Daarnaast is het NA een knooppunt in het Netwerk Digitaal Erfgoed. Het NA is kenniscentrum voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie.

Algemeen directeur/algemene rijksarchivaris (Afelonne Doek)

De algemeen directeur, tevens algemeen rijksarchivaris, staat aan het hoofd van het NA en is direct verantwoordelijk voor de stafafdeling Bestuurszaken en Bedrijfsvoering. Deze afdeling faciliteert en adviseert het NA-management vanuit verschillende expertises, waaronder financiën, personeel, huisvesting/facilitair, bestuurs- en juridische zaken, informatiehuishouding, (management)ondersteuning en communicatie.

In haar rol van algemeen rijksarchivaris adviseert zij de minister over het archiefbeleid, is zij de beheerder van de archieven van de Rijksoverheid en zorgt zij voor eenheid in waardering en selectie van overheidsarchieven.

Directeur Archieven, Dienstverlening en Innovatie (Tom De Smet)

De directeur ADI is verantwoordelijk voor alle afdelingen van het NA die de primaire processen uitvoeren:

- ✓ Collectie (Annelieke Kwak): zorgt voor uitbreiding van de collectie en voor een duurzaam en toegankelijk beheer.
- ✓ Dienstverlening (Ina Dijkman): vormt het scharnierpunt tussen gebruikers van de NA-collectie en de producten en diensten die het NA ontwikkelt om de collectie zo goed mogelijk te ontsluiten.
- ✓ Digitalisering (Arjan Drenthen): bevordert zichtbaarheid en bruikbaarheid van de collecties door digitalisering en het laagdrempelig toegankelijk maken van papieren archieven.
- ✓ Onderzoek & Presentatie (Eunice Kelly): ontwikkelt publieksprogrammering met en op basis van de NA-archieven met als doel een grotere en meer diverse doelgroep bekend te maken met archieven.
- ✓ Kennis en Advies (Sandra Storteboom): zorgt voor de ontwikkeling en vormgeving van de kennis- en adviestaak op het gebied van archieven en informatiebeheer, en zorgt voor ondersteuning van de algemeen rijksarchivaris.

- ✓ Infrastructuur en Services (Marcel Batelaan): zorgt voor de geautomatiseerde informatievoorziening bij het NA, zoals applicatieontwikkeling en -beheer voor het faciliteren van de keten van het primaire archiefproces van verwerven, beheeren en presenteren van onze collecties.
- ✓ Portfoliomanagement en Programma's (Cécile Willems): zorgt voor begeleiding, sturing, monitoring en ondersteuning van veranderprogramma's.

Directeur Verandermanagement (Ria Westendorp)

Het NA werkt naar een nieuwe organisatievorm met een meer duurzame organisatie-indeling in vier functies: publiek, kennis, verwerving & beheer en bedrijf. Tijdens de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) geeft de (tijdelijke) directeur verandermanagement onder andere richting aan een veranderteam.

Raad voor Cultuur

Voorzitter van de Raad: Kristel Baele

Secretaris van de Raad, directeur van het bureau: Rien Fraanje

Taken

De Raad voor Cultuur is het wettelijk adviesorgaan van regering en parlement voor kunst, erfgoed en media. De raad is onafhankelijk en adviseert over actuele beleidskwesties en subsidieaanvragen. Dit doen we zowel gevraagd als ongevraagd.

De taken van de raad staan in de Wet op het specifiek cultuurbeleid en in de Mediawet. Over de adviesagenda overlegt de raad met de bewindspersoon voor cultuur en media. De raad adviseert eens in de vier jaar over de verdeling van de rijkssubsidies aan culturele instellingen; dat wordt waarschijnlijk eens in acht jaar. In de tussenliggende periode monitort de raad de culturele instellingen die een rijkssubsidie ontvangen, de instellingen in de zogenoemde Basis Infrastructuur (BIS-instellingen).

Op grond van de Mediawet adviseert de raad onder andere over de omroeperkenningen en het concessiebeleidsplan van de Nederlandse Publieke Omroep (NPO). Verder adviseert de raad over de aanwijzing van professionele organisaties voor monumenten-behoud, de voordracht van sites voor het Europees Erfgoedlabel, de voordracht van immaterieel erfgoed bij UNESCO en over de hoogte van billijke vergoedingen voor de exploitatie van auteursrechten.

Organisatie en werkwijze

De raad bestaat uit acht leden. Aan de raad zijn circa 150 deskundige adviseurs verbonden. Zij komen uit het hele land en zelfs daarbuiten, en zijn actief in en rond het cultuur- en mediaveld. Adviseurs dragen via commissies of via ons Jongerenplatform en JongeMakers-Platform bij aan het werk van de raad. De raad wordt ondersteund door een bureau van 21 medewerkers. Regelmatig brengt de raad werkbezoeken om te voelen wat er leeft en om het gesprek aan te gaan met makers en bestuurders.

Publicaties

De Raad voor Cultuur brengt de volgende publicaties uit:

- ✓ Strategische beleidsadviezen, op het gebied van erfgoed (archeologie, monumenten en musea), media (bibliotheken, film, letteren, journalistiek en omroepen), podiumkunsten (dans, muziek, muziektheater en theater) en beeldende kunst, design en architectuur. Recente adviezen zijn bijvoorbeeld Maken (z)onder druk over artistieke vrijheid, Ieder zijn aandeel over de financiering van cultuur en Toezicht in de culturele sector: een kunst apart.
- ✓ Subsidieadviezen die beleidsplannen en het functioneren van culturele instellingen beoordelen. In de eerste helft van 2024 adviseerde de raad over de invulling van de Basisinfrastructuur 2025–2028. 2028 is weer een zogenoemd BIS-jaar.
- ✓ Uitvoeringsadviezen over de uitvoering van wet- en regelgeving op het gebied van de media (NPO concessiebeleidsplan), monumenten, immaterieel erfgoed en auteursrechtenvergoedingen.

Bureau Nederlandse UNESCO Commissie

Voorzitter: Kathleen Ferrier

Secretaris-directeur: Marielies Snelhaas

UNESCO is de VN-organisatie voor onderwijs, wetenschap, cultuur en media. Alle lidstaten van UNESCO hebben een nationale commissie. De Nederlandse UNESCO Commissie geeft onafhankelijk advies aan OCW en andere ministeries en zorgt voor inbreng op internationaal niveau. Daarnaast coördineert en ondersteunt de Commissie het UNESCO-netwerk in Nederland. Ook zorgt de commissie voor meer bekendheid van en draagvlak voor de programma's en het gedachtegoed van UNESCO in Nederland.

Elk werkterrein van OCW kan met UNESCO te maken krijgen. De Commissie bestaat uit elf mensen, afkomstig van universiteiten en uit maatschappelijke en culturele organisaties. De Commissie wordt voorgezeten door Kathleen Ferrier en ondersteund door een klein bureau dat ondergebracht is bij OCW.

UNESCO in Nederland

Er zijn meer dan 160 organisaties in Nederland met een officiële UNESCO-status. Die worden gecoördineerd door de UNESCO Commissie. UNESCO is bekend van het werelderfgoed (dertien in Nederland), maar er zijn ook UNESCO-gebieden, -steden (*creative cities* en *learning cities*), -organisaties en -erfgoederen (zoals immaterieel erfgoed en belangwekkende documenten en archieven). En er zijn zeventig UNESCO-scholen.

Nederland heeft een permanente vertegenwoordiging bij UNESCO, waar nauw mee wordt samengewerkt. Prioriteiten voor Nederland bij UNESCO zijn onder meer cultuur in tijden van crisis, persvrijheid en mensenrechten, zoals de vrijheid van expressie voor wetenschappers, kunstenaars en journalisten.

Verantwoordelijkheid bewindspersoon

De UNESCO Commissie is onafhankelijk. Het tweejaarlijkse werkprogramma wordt goedgekeurd door de minister. Nieuwe commissieleden worden door de commissie voorgedragen en benoemd door de minister.

Sommige nieuwe voordrachten, voor werelderfgoed en immaterieel erfgoed, worden namens Nederland door de minister gedaan. De komende jaren zal Nederland geen nieuw Werelderfgoed nomineren, met een uitzondering voor erfgoed uit Caribische delen van het Koninkrijk. Wel worden nominaties voorbereid voor onder meer immaterieel erfgoed. De voordrachten voor de andere UNESCO-erkenningen gaan direct via de UNESCO Commissie.

Elke twee jaar wordt de algemene conferentie van UNESCO gehouden, waar de inbreng van Nederland wordt voorbereid door OCW (coördinerend), BZ en de Commissie.

Dienst Uitvoering Onderwijs

Directeur-generaal: Harmen Harmsma
Vanaf 1 mei Mirjam Koster-Wentink

Als publieke dienstverlener is de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) een spil in het onderwijsveld. Wij zijn er om studenten en scholieren en hun ouders, oud-studenten, inburgeraars en onderwijsprofessionals goed te helpen. DUO richt zich op het toegankelijk maken van onderwijs. Dat doen we onder andere door het financieren van onderwijs, het organiseren van examens en het beheren en beschikbaar stellen van data. Samen met ministeries, onderwijsinstellingen, gemeenten en andere ketenpartners dragen wij bij aan een slim, vaardig en creatief Nederland.

Cijfers

DUO heeft circa 3.100 fte aan intern personeel, verdeeld over de hoofdlocaties in Groningen (hoofdkantoor) en Den Haag, achttien servicekantoren en -balies, zes Nt2-examenlocaties en zes inburgeringslocaties. DUO bekostigt met ruim € 43 miljard jaarlijks 7.200 onderwijsinstellingen. Ruim 900.000 studenten krijgen € 5,2 miljard studiefinanciering en reisrecht. Er zijn 1,2 miljoen debiteuren bij DUO met een totale schuld van € 39 miljard.

Taken

De wettelijke taken van DUO zijn ingedeeld in vijf hoofdproducten.

- ✓ **Bekostiging.** Reguliere en aanvullende bekostiging en verantwoording van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo), beroepsonderwijs en volwasseneneducatie (bve) en hoger onderwijs (ho).
- ✓ **Studiefinanciering.** Het verstrekken van studiefinanciering en reisrecht aan studenten (mbo en ho), beurzen voor leraren, tegemoetkoming aan studenten en leerlingen, het administreren en innen van studieschulden, ov-kaartboetes en lesgeld.
- ✓ **Examens.** Logistiek rondom de centrale examens in het vo, organiseren en afnemen van staatsexamens in het v(s)o, de centrale examens middelbaar in het beroepsonderwijs (mbo) en Nederlands als tweede taal (Nt2).
- ✓ **Informatieproducten.** Verstrekken van beleids- en begrotingsinformatie aan bestuursdepartement, veldorganisaties, andere overheden, Inspectie van het Onderwijs, CBS, onderwijsinstellingen en het publiek.
- ✓ **Registers.** Inwinnen, beheren en verstrekken van gegevens voor onderwijsinstellingen, ketenpartners (Kennisset, Surf en gemeenten), burgers, OCW, andere departementen en uitvoeringsorganisaties (COA, CBS, UWV en Belastingdienst). Erkennen van diploma's, beheer Mijn Diploma's en fungeren als Nationaal Europass Centrum in Nederland.

Taken voor andere departementen dan OCW

DUO voert voor de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) taken uit voor de Wet Inburgering. Voor SZW beheert DUO verder twee registers op het gebied van kinderopvang: het Personenregister Kinderopvang (PRK) en het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). Voor het ministerie

van Financiën voert DUO werkzaamheden uit op het gebied van examens voor de Wet op het financieel toezicht (Wft). Verder voert de organisatie print- en couverteerwerk uit voor het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), in opdracht van JenV. Tot slot verricht de Shared Service Organisatie (SSO) Noord, die onderdeel is van DUO, voor diverse opdrachtgevers taken op het gebied van inkoop in het Inkoop Uitvoeringscentrum (IUC-Noord), en housing en hosting in het Overheidsdatacenter (ODC-Noord).

Verantwoordelijkheid bewindspersoon voor DUO

DUO is een intern verzelfstandigd organisatieonderdeel van OCW. De ministeriële verantwoordelijkheid en het budgetrecht van de Tweede Kamer zijn volledig van toepassing.

Bestuur en directeuren

DUO wordt aangestuurd door een bestuur dat bestaat uit de eindverantwoordelijke directeur-generaal (DGDU; Harmen Harmsma), hoofddirecteur Uitvoering (Rudi Snijders) en hoofddirecteur Financiën & Services (Sabrina Caljouw). Per 1 mei 2026 is Mirjam Koster-Wentink aangesteld als DGDUO.

Het directeurenteam ziet er als volgt uit:

- ✓ Heika van Es (Onderwijsinstellingen)
- ✓ Bert Jan Geveke (CIO)
- ✓ Jelle Hüner (ICT a.i.)
- ✓ Monique Mos (Controles & Herzieningen)
- ✓ Sylvia Poth (Bedrijfsvoering)
- ✓ Peter Ritzema (Concerncontroller; per 1 maart 2026)
- ✓ Angela Schat (Registers & Examens)
- ✓ Eugenie de Schipper (Beleid & Strategie)
- ✓ Willem Schutte (Onderwijsvolgers)
- ✓ Sander Vink (HR)

Strategische richting en samenwerking

Voor de komende jaren heeft DUO vanuit de verrijkte Koers DUO 2026–2030 drie hoofddoelstellingen geformuleerd: de klant centraal, aantoonbaar compliant en een adaptieve organisatie. Deze doelen zijn richtinggevend voor het Meerjarenplan 2026–2028 en de Managementafspraken 2026 met OCW.

DUO werkt niet op zichzelf aan deze hoofddoelstellingen. De samenwerking met politiek, departement, burger en veld is de afgelopen jaren sterk toegenomen. DUO vervult een verbindende rol tussen student, ouder en onderwijsinstelling enerzijds en ministerie en politiek anderzijds. We hebben elkaar nodig om te komen tot effectief beleid dat uitvoerbaar, doenlijk en rechtvaardig is.

DUO betreft steeds meer de klant, onderwijsinstellingen, studenten, ouders en belangenorganisaties bij het uitvoeren en verbeteren van de dienstverlening. Naast een Raad van Advies heeft DUO een Jongerenraad en een tijdelijke Raad van Reflectie. Er is nauw contact met studentenbonden en koepelorganisaties.

Actueel dossier: controle op de uitwonendenbeurs

De programmadirectie Controles en Herzieningen (C&H) is in 2024 opgericht. Dat gebeurde na de constatering dat tussen 2012 en 2023 door gebruik van een verkeerd algoritme sprake is geweest van indirecte discriminatie bij huisbezoeken in het kader van de controle uitwonendenbeurs (CUB). Zo'n 10.700 (oud)studenten zijn hierdoor geraakt. Toenmalig minister Dijkgraaf heeft hiervoor in 2024 namens OCW en DUO excuses gemaakt. De herziening is een complexe opgave, die meerdere jaren in beslag zal nemen. Daarnaast wordt de wijze van controleren aangepast.

Team Herzieningen herzielt de uitwonendenbeurs van deze groep en brengt de materiële en immateriële schade in kaart. In het najaar van 2025 is begonnen met de herziening en zijn de eerste uitbetalingen gedaan van terugbetaling, boete en wettelijke rente.

Naar verwachting wordt medio 2026 (mede afhankelijk van financiering op basis van de Voorjaarsnota) begonnen met de uitvoering van het schadeproces. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ervaringen, kennis en expertise van andere hersteloperaties binnen het netwerk Erkenning en Herstel (UHT, IMG, en anderen). Ook wordt geput uit de ervaringen van de betrokken (oud)studenten.

Team Controles doet in 2026 circa 600 aselecte controles (en ultimo ook huisbezoeken door externe partijen). Daarnaast worden in 2026 circa 1.200 papieren controles uitgevoerd, in de vorm van het opvragen van bewijsstukken. Ook wordt onderzocht of en hoe aanvullende controle-instrumenten kunnen worden ingezet.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Ontwerp: OSAGE, Utrecht

Februari 2026